

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Emilia Alatalo

Kilpailija-analyysi kahdesta meijerialan yrityksestä

Opinnäytetyö 2015

Tiivistelmä

Emilia Alatalo

Kilpailija-analyysi kahdesta meijerialan yrityksestä, 46 sivua, 8 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2015

Ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kilpailija-analyysi kahdesta meijerialalla toimivasta yrityksestä. Kilpailija-analyysiin valitut yritykset olivat Valio Oy ja Arla Oy. Tutkimus toteutettiin tilinpäätösanalyysinä. Tarkoituksena oli analysoida yritysten kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua vuosilta 2011–2014. Lisäksi työn tarkoituksena oli pohtia tunnuslukujen taustalla vaikuttavia tekijöitä.

Teoriaosuudessa käsiteltiin tilinpäätösanalyysin eri analyysimuotoja, kilpailija-analyysiä sekä kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja. Lähteinä käytettiin tilinpäätösanalyysiin liittyvää kirjallisuutta ja Internet-lähteitä. Empiria-osuudessa käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Yritysten tilinpäätöstiedot syötettiin Navita Yritysmalli -ohjelmaan, joka laskee yrityksille tunnuslukuja tilinpäätöstietojen perusteella. Tämän jälkeen tunnuslukuja havainnollistettiin taulukoilla, jotka tehtiin Excel-ohjelman avulla.

Tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida valittujen yritysten taloudellista tilaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tutkimustulosten perusteella selvisi, että molempien yritysten maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat melko hyvällä tasolla. Yritysten kannattavuuteen on kuitenkin vaikuttanut negatiivisesti meijerialalla vallitseva kova kilpailutilanne. Tulosten mukaan molempien yritysten liikevaihto nimittäin väheni vuonna 2014.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kilpailija-analyysi, tunnusluvut

Abstract

Emilia Alatalo

Competitor analysis of two companies in dairy industry, 46 pages, 8 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2015

Instructor: Ms Saara Heikkonen, Senior Lecturer

The purpose of the study was to create the competitor analysis of two companies in the field of dairy industry. The companies which were selected to the competitor analysis were Valio Oy and Arla Oy. The study was carried out as an analysis of financial statements. The aim was to analyse the profitability, liquidity, solvency and growth in four years of both companies.

The theoretical part tells about the analysis of financial statements, competitor analysis, and the key figure analysis. The theoretical part information is gathered from literature and the Internet. Research method of the empirical part in the study was qualitative. The key figures were calculated with the Navita program. After that, the key figures were visualized by making charts with the Excel program.

The results of the study show that the liquidity and solvency of both companies were quite good. However, there is tough competition in the field of dairy industry. That affects negatively to the profitability of both companies. The results of the study show that the turnover of both companies decreased in 2014.

Keywords: analysis of financial statements, competitor analysis, key figures

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Työn tavoitteet ja tutkimusmenetelmä.....	6
1.2	Työn rajaukset ja rakenne.....	6
2	Tilinpäätösanalyysi.....	7
2.1	Perinteinen tilinpäätösanalyysi.....	8
2.2	Tunnuslukuanalyysi.....	9
2.3	Toimiala-analyysi.....	9
2.4	Yritystutkimus.....	9
3	Tunnusluvut.....	11
3.1	Kannattavuuden tunnusluvut.....	13
3.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	16
3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	18
3.4	Kasvun tunnusluvut.....	21
4	Kilpailija-analyysi.....	22
4.1	SWOT-analyysi.....	23
4.2	Porterin kilpailija-analyysimalli.....	24
5	Kilpailija-analyysiin valittujen yritysten kuvaus.....	25
5.1	Valio Oy.....	25
5.2	Arla Oy.....	26
6	Kilpailija-analyysin tunnuslukuvertailu.....	27
6.1	Kannattavuus.....	27
6.1.1	Liiketulosprosentti.....	27
6.1.2	Nettotulosprosentti.....	28
6.1.3	Sijoitetun pääoman tuotto prosentti.....	29
6.1.4	Oman pääoman tuotto prosentti.....	30
6.2	Maksuvalmius.....	31
6.2.1	Quick ratio.....	31
6.2.2	Current ratio.....	32
6.2.3	Myyntisaamisten kiertoaika.....	32
6.2.4	Ostovelkojen kiertoaika.....	33
6.3	Vakavaraisuus.....	34
6.3.1	Omavaraisuusaste.....	34
6.3.2	Suhteellinen velkaantuneisuus.....	35
6.3.3	Lainojen hoitokate.....	36
6.4	Kasvu.....	37
6.4.1	Liikevaihdon kasvuprosentti.....	37
6.4.2	Taseen loppusumma.....	37
7	Kilpailija-analyysin SWOT-analyysi.....	38
7.1	Vahvuudet.....	38
7.2	Heikkoudet.....	39
7.3	Mahdollisuudet.....	39
7.4	Uhat.....	39
8	Yhteenvedo kilpailija-analyysistä.....	40
8.1	Yritysten kannattavuus.....	40
8.2	Yritysten maksuvalmius.....	41
8.3	Yritysten vakavaraisuus.....	42
8.4	Yritysten kasvu.....	42
9	Yhteenvedo.....	43

Kuvat	45
Kaavat	45
Lähteet	46

Liitteet

Liite 1	Arla Oy tuloslaskelma
Liite 2	Arla Oy tase vastaavaa
Liite 3	Arla Oy tase vastattavaa
Liite 4	Arla Oy tunnuslukuyhteenveto
Liite 5	Valio Oy tuloslaskelma
Liite 6	Valio Oy tase vastaavaa
Liite 7	Valio Oy tase vastattavaa
Liite 8	Valio Oy tunnuslukuyhteenveto

1 Johdanto

Uutisissa on puhuttu viimeaikoina kahden meijeriyrityksen ”maitosodasta”. Maitosota alkoi vuosina 2010–2012, kun Suomen suurin maidonjalostaja Valio Oy alensi perusmaitojensa hintoja. Yhtiön tarkoituksena oli häätää kilpailija Arla Oy pois Suomen maitomarkkinoilta. Arla Oy:n pyynnöstä Kilpailu- ja kuluttajavirasto alkoi tutkia Valion maitohinnoittelua. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkinta päättyi lopputulokseen, jonka mukaan Valio myi perusmaitojaan kauppoille liian halvalla suhteessa tuottajille maksettavaan hintaan. Seurauksena tästä Kilpailu- ja kuluttajavirasto kehotti Valiota nostamaan perusmaitojensa myyntihintoja. Kesällä 2014 Markkinaoikeus määräsi Valio Oy:lle 70 miljoonan euron sakon syyllistymisestä perusmaitojen saalistushinnoitteluun. Valio on valittanut saamastaan sakosta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

1.1 Työn tavoitteet ja tutkimusmenetelmä

Tämän opinnäytetyön aiheena on tehdä kilpailija-analyysi kahdesta meijerialan yrityksestä. Opinnäytetyön tarkoituksena on laatia tarkka kuvaus valittujen yritysten taloudellisesta tilanteesta. Työhön valitut yritykset ovat kaksi Suomen suurinta meijeriyritystä: Valio Oy ja Arla Oy. Työssä tutkitaan näiden yritysten kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja. Lisäksi opinnäytetyössä vertaillaan tunnuslukujen arvoja toisiinsa sekä toimialan mediaaneihin nähden.

Kilpailija-analyysissä käytetään hyväksi tilinpäätösanalyysiä, jonka tarkoituksena on selvittää kahden samalla alalla toimivan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua neljän vuoden ajalta. Tilinpäätösanalyysin laatimisen apuna käytetään Navita Yritysmalli -ohjelmaa, johon yritysten tilinpäätöstiedot syötetään. Tilinpäätöstietojen perusteella ohjelma laskee tunnuslukuja tarkastelujakson vuosille. Lisäksi opinnäytetyössä on tarkoitus tutkia tunnuslukujen taustalla vaikuttavia tekijöitä.

1.2 Työn rajaukset ja rakenne

Opinnäytetyössä tehdään rajaukset siten, että kilpailija-analyysiin valitaan vain kaksi yritystä. Valitut yritykset ovat suurimmat meijeriyritykset Suomessa ja tois-

tensa kilpailijoita. Lisäksi opinnäytetyöhön valitaan vain oleelliset ja Navita Yritysmalli -ohjelmasta löytyvät tunnusluvut vertailtavaksi. Tilinpäätöksiä tarkastellaan neljän vuoden ajalta, jotta yritysten toiminnasta saadaan riittävän laaja kuva. Yrityksiä tarkastellaan vuosilta 2011–2014.

Työn teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätösanalyysin eri analyysimuotoja sekä kilpailija-analyyssejä. Lisäksi työssä kuvaillaan empiria-osuudessa analysoitavia tunnuslukuja. Luvut ovat kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja.

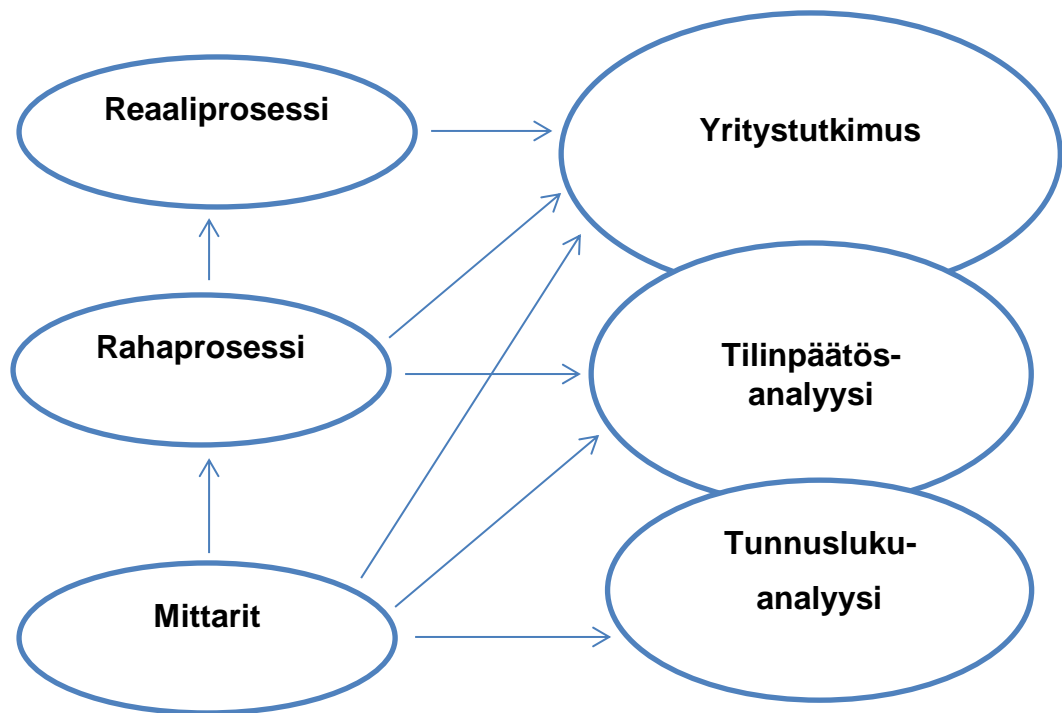
Opinnäytetyön empiria-osuus toteutetaan kvalitatiivisena tutkimuksena. Työssä käytetään apuna Navita Yritysmalli -ohjelmaa, johon syötetään yritysten tilinpäätöstiedot. Ohjelma laskee tilinpäätöstiedoista tunnuslukuja eri vuosille. Tunnuslukuja vertaillaan valittujen yritysten välillä sekä toimialan mediaaneihin nähden. Navita Yritysmalli -ohjelmasta saatuja tunnuslukuja havainnollistetaan taulukoilla.

2 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä mitataan ja arvioidaan yrityksen kannattavuutta, rahoitustilannetta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä tilinpäätöstietojen pohjalta. Hyvässä tilinpäätösanalyysissä yhdistyvät tilinpäätöstiedoista laskettavat tunnusluvut, niiden kehityksen tarkasteleminen ja kehitykseen vaikuttavien syyseuraussuhteiden tutkiminen. (Niskanen & Niskanen 2003, 8.)

Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa suoriteperusteiseen tilinpäätösanalyysiin, rahavirta-analyysiin ja markkinaperusteiseen analyysiin. Suoriteperusteisessa tilinpäätösanalyysissä yrityksen tulot ja menot kirjataan, kun ne syntyvät ja jaotetaan tarvittaessa eri tilikausille tuotoiksi ja kuluiksi. Rahavirta-analyysissä yrityksen tuloja ja menoja ei kohdisteta eri tilikausille, vaan rahan liikkeitä seurataan. Markkinaperusteisessa analyysissä puolestaan osakemarkkinoilta ja tilinpäätöksistä saatu tieto yhdistetään. (Kallunki & Kytönen 2002, 14.)

Kuvassa 1. on selvennetty analyysimuotojen sekä mittareiden, rahaprosessin ja reaali-prosessin yhteyksiä.

Kuva 1. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus (Niskanen & Niskanen 2003, 9.)

2.1 Perinteinen tilinpäätösanalyysi

Perinteisessä tilinpäätösanalyysissä verrataan yksittäisten yritysten tai yritysjoukon taloudellisen tilan muutosta eri ajanjaksoina ja yritysten taloudellista tilaa samalla ajanhetkellä. Perinteinen tilinpäätösanalyysi tehdään yleensä yksittäiselle yritykselle tai konsernille. Analyysissä lasketaan yritykselle tunnuslukuja tilinpäätöstietojen pohjalta sekä arvioidaan niiden kehityksen tasoa ja muutosta. Perinteinen tilinpäätösanalyysi perustuu usein tunnuslukujen antamaan informaatioon. Analyysin tarkoituksena on siis kuvata yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, joita ovat kannattavuus, rahavirran riittävyys, rahoitusasema ja kasvukyky. (Kallunki & Kytönen 2002, 14; Salmi 2012, 124 ja 261.)

Perinteinen tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa suoriteperusteiseen tilinpäätösanalyysiin ja rahavirta-analyysiin. Suoriteperusteinen tilinpäätösanalyysi tarkoittaa sitä, että yrityksen tulot ja menot kirjataan niiden syntyessä ja jaksotetaan tarvittaessa eri tilikausille. Rahavirta-analyysissä puolestaan seurataan rahan liikkeitä, jolloin menoja ja tuloja ei kohdisteta eri tilikausille. (Kallunki & Kytönen 2002, 14.)

2.2 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysi on analyysimuodoista suppein, mutta se toimii kuitenkin yksityiskohtaisempien analyysimuotojen, kuten tilinpäätösanalyysin ja yritystutkimuksen hyvänä osana. Tunnuslukuanalyysissä lasketaan oikaistuista, eli eri tilikausien ja eri yritysten välillä vertailukelpoisista, tuloslaskelmista, taseista ja rahavirtalaskelmista tunnuslukuja. Näiden tunnuslukujen perusteella tehdään johtopäätöksiä yrityksen taloudellisesta tilasta. Tunnuslukujen tarkoituksena on tiivistää tilinpäätöksestä saatava informaatio yhteen lukuun. Tunnusluvuilla voidaan myös vertailla erikokoisia yrityksiä keskenään, sillä usein tunnusluvut ovat suhdelukuja. (Niskanen & Niskanen 2003, 9; Salmi 2012, 257-258.)

2.3 Toimiala-analyysi

Toimiala-analyyseillä arvioidaan koko toimialan menestystä ja toimintaedellytyksiä. Näiden analyysien perustana toimii yleensä tilinpäätösanalyysi, jonka kohteena on yksittäinen yritys. Monien samalla alalla toimivien yritysten tilinpäätösten yhteenvetona tehdään koko toimialan kattavia tunnuslukuanalyysejä. Näistä tunnuslukuanalyyseistä syntyy toimiala-analyysejä, joita käytetään hyväksi esimerkiksi arvostelukriteereinä, kun halutaan suhteuttaa yksittäisen yrityksen luottokelpoisuus yrityksen toimialaan. (Salmi 2012, 124 ja 262.)

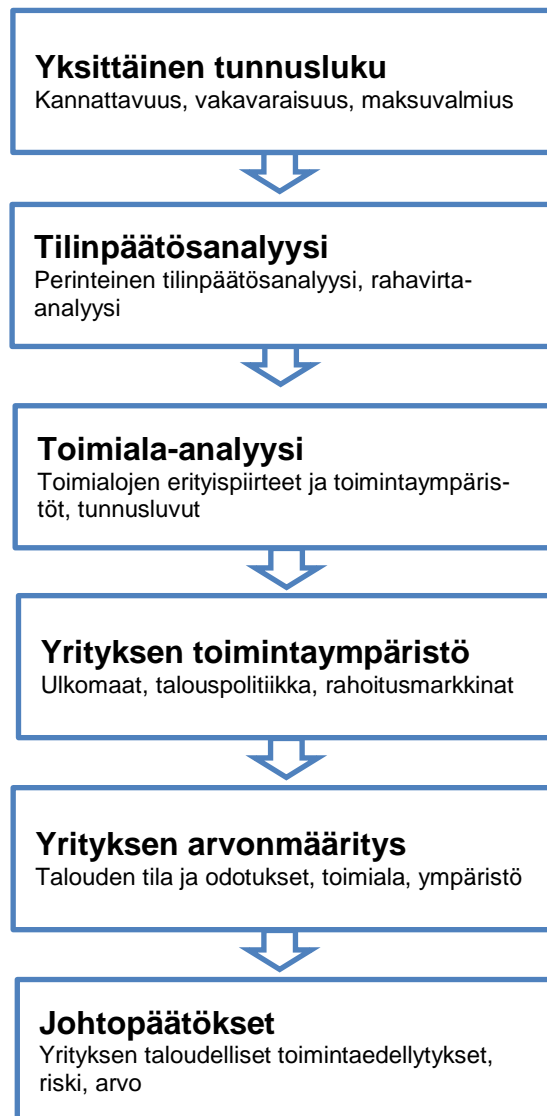
Toimialatilastoja tuottavat monet eri toimijat muun muassa rahoituslaitokset ja luottotietoyhtiöt. Näiden tilastojen avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä koko alan tilanteesta ja suhteuttaa yksittäinen yritys toimialaansa. Toimiala-analyysit määrittävät usein myös sen, kuinka muun muassa pankit suhtautuvat eri toimialojen riskeihin ja velkarahoitukseen. (Salmi 2012, 124 ja 262-263.)

2.4 Yritystutkimus

Yritystutkimus on tilinpäätösanalyyseistä syvällisin. Yritystutkimuksella tarkoitetaan koko yrityksen toiminnan analyysia tai koko toimialan analyysiä. Siinä voidaan analysoida muun muassa yrityksen talous, johto, järjestelmät, tuotteet, kilpailuasema sekä yrityksen toimintaympäristö ja sen kehitysnäkymät. Yritystutkimus liittyy usein sijoitustoimintaan, luottopäätöksiin ja yrityskauppoihin sekä yritykseen liittyvään riskin arviointiin. Analyysin kohteena ovat yksittäiset yrityk-

set, toimialat ja toimintaympäristö. Yritystutkimuksia tekevät useimmiten luotto- ja takauslaitokset, arvopaperinvälittäjät ja analyysiyrietykset. (Niskanen & Niskanen 2003, 11; Salmi 2012, 124 ja 256.)

Kuvassa 2. nähdään, kuinka tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi ja toimiala-analyysi liittyvät yritysanalyysiin.

Kuva 2. Yritysanalyysin kokonaisuus (Salmi 2012, 257.)

Yritystutkimusta käytetään monin eri tavoin. Sen avulla voidaan muun muassa tarkastella kilpailijaa ja vertailla sitä omaan yritykseen. Analyysin avulla voidaan myös hallita sijoitus- ja luotonannon tuotto-odotuksia ja riskiä toimiala- sekä yri-

tyskohtaisesti. Tutkimuksesta voi olla myös apua johtamiseen liittyvissä ongelmissa. (Salmi 2012, 256-257.)

3 Tunnusluvut

Tunnusluvut ovat mittareita, jotka lasketaan tilinpäätöstietojen perusteella. Tunnusluvut jaetaan yleensä kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden, ja kasvun tunnuslukuihin. (Niskanen & Niskanen 2003, 110.)

Tilinpäätöksen tunnusluvut esitetään usein suhdelukumuotoisina. Tämä tarkoittaa sitä, että niissä suhteutetaan yksi tilinpäätöksen erä johonkin toiseen tilinpäätöserään. Suhdelukumuotoa käytetään erityisesti siksi, koska se mahdollistaa vertailun erikokoisten yritysten ja eri vuosien välillä. (Niskanen & Niskanen 2003, 110-111.)

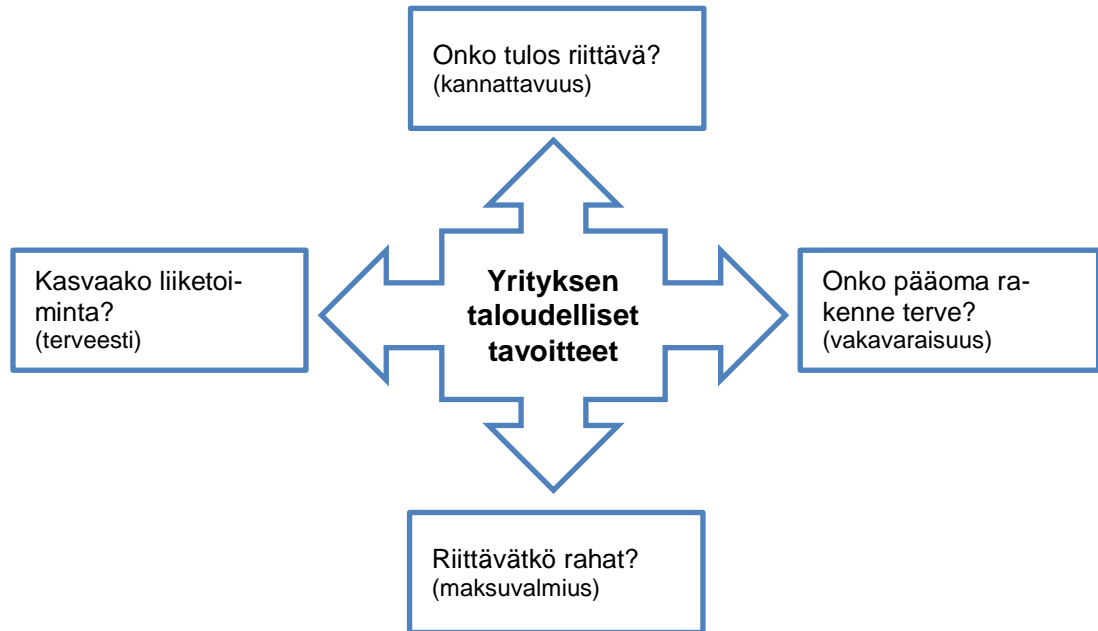
Tunnuslukujen mittaustulosten tarkkuus riippuu niiden pohjana olevan tilinpäätösaineiston luotettavuudesta. Tämän lisäksi tunnusluvun validiteetti ja reliabiliteetti vaikuttavat tunnusluvun toimivuuteen. Validiteetti tarkoittaa tunnusluvun kykyä mitata sitä ominaisuutta, jota sen on tarkoituskin mitata. Tunnusluku on validi, kun sen antamat tulokset ovat keskimäärin oikeita. Reliabiliteetti eli luotettavuus tarkoittaa tunnusluvun kykyä antaa ei-sattumanvaraisia mittaustuloksia. Kun tunnusluvun antamien mittaustulosten hajonta on pieni, luku on reliabeli. (Niskanen & Niskanen 2003, 110-111.)

Yrityksen taloudellinen tila koostuu neljästä perustekijästä. Ensimmäinen tekijä on kannattavuus. Yrityksen tuloksen näkee tuloslaskelmasta, mutta kannattavuuden selvittämiseen tarvitaan lisäksi tasetta. Siitä nähdään yrityksen kyky selviytyä pääoman aiheuttamista vaatimuksista. (Salmi 2012, 133.)

Toisena perustekijänä on maksuvalmius ja kolmantena vakavaraisuus. Molemmat tekijät liittyvät yrityksen rahoitukselliseen asemaan, joka selviää taseesta. Lyhyellä aikavälillä on tärkeä tietää, riittävätkö yrityksen rahat maksusitoumuk-sien hoitoon. Tällöin on kyseessä yrityksen maksuvalmiuden selvittäminen. Pitkällä aikavälillä yrityksen rahoitusasemaan vaikuttaa oman ja vieraan pääoman suhde. Tällöin tutkitaan yrityksen vakavaraisuutta. (Salmi 2012, 134.)

Neljäntenä perustekijänä on liiketoiminnan kasvu, sillä liikevaihdon kasvua pidetään yrityksen menestymisen merkinä. Lisäksi liiketoiminnan kulut pyrkivät koko ajan kasvamaan, joten tällöin liiketoiminnan tuottojenkin täytyy kasvaa. (Salmi 2012, 134.)

Seuraava kuva 3. selventää yrityksen taloudellisen tilan neljän perustekijän yhteyttä.

Kuva 3. Yrityksen taloudellisen tilan kokonaisuus (Salmi 2012, 134.)

Edellä mainitut talouden perustekijät ovat toisistaan hyvin riippuvaisia. Yrityksen liiketoiminta ei voi kasvaa ilman riittävää kannattavuutta tai rahoitusasemaa. Liikevaihdon jatkuva kasvu aiheuttaa lisäkapasiteetin ja lisäkäyttöpääoman tarvetta. Tämä tarkoittaa investointeja ja ne puolestaan lisäävät rahoituksen tarvetta. Mikäli yrityksen talouden perusta on heikko, sillä ei ole itsellään rahoituskykyä, eikä sellaista rahoituskelpoisuuttakaan, jotta se saisi lainarahoitusta. Kasvukyvyn perustana on siis riittävä taloudellinen asema ja hyvän rahoitusaseman edellytyksenä on se, että liiketoiminnasta saadaan riittävästi rahoitusta. Tällöin yrityksen pitää siis olla kannattava. (Salmi 2012, 135.)

Seuraavissa alaluvuissa käsitellään näiden yrityksen taloudellisen tilan neljän perustekijän tunnuslukuja.

3.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Yrityksen kannattavuus tarkoittaa yrityksen kykyä tuottaa liiketoiminnallaan enemmän tuloja kuin tulojen hankkimiseksi se on käyttänyt menoja. Kannattavuus määritellään usein yrityksen pitkän aikavälin tulontuottamiskyvyksi, sillä yrityksen tulot ja menot vaihtelevat muun muassa investointien ajoittumisen ja suhdannevaihteluiden mukaan. (Kallunki & Kytönen 2002, 74.)

Yrityksen tuottojen ja tilikaudelle jaksotettujen menojen välinen erotus tarkoittaa absoluuttista kannattavuutta. Tilinpäätöksen tunnusluvut ovat kuitenkin suhteellisia kannattavuusmittareita. Tämä tarkoittaa sitä, että absoluuttinen kannattavuus jaetaan suhteuttavalla tilinpäätöserällä esimerkiksi taseen pääomaerällä. (Niskanen & Niskanen 2003, 112.)

Liiketulosprosentti kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituskuluja ja veroja. Liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos. Se poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta tehtyjen oikaisujen määrällä. Tunnusluvun avulla voidaan vertailla sekä yksittäisen yrityksen kehitystä että samalla toimialalla toimivien yritysten kehitystä. Luku soveltuu saman toimialan yritysten operatiivisen kannattavuuden vertailuun keskenään, koska liiketulosessa ei ole vielä rahoituskuluja mukana. (Yritystutkimus ry. 2005, 56; Balance Consulting.)

Liiketulosprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 1. Liiketulosprosentti (Yritystutkimus ry. 2005, 56.)

Yritystutkimus ry on asettanut liiketulosprosentille seuraavat ohjearvot:

- yli 10 % hyvä
- 5 – 10 % tyydyttävä
- alle 5 % heikko

Nettotulosprosentti kuvaa, kuinka suuri osuus tilikauden tuloksesta jää yrityksen omistajille. Se toimii usein esimerkiksi yrityksen voitonjakopäätösten pohjana. Jotta liiketoimintaa voidaan pitää kannattavana, tulee yrityksen nettotuloksen olla positiivinen. Tällöin yritys on selvinnyt varsinaisella liiketoiminnallaan muun muassa lainojensa koroista. Yrityksen voitonjakotavoitteet vaikuttavat nettotuloksen riittävyteen ja vaadittavaan vähimmäistasoon. (Balance Consulting.)

$$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Nettotulos-%

Kaava 2. Nettotulosprosentti (Yritystutkimus ry. 2005, 57.)

Sijoitetun pääoman tuotto-% mittaa, kuinka paljon tuottoa yritys on saanut aikaan siihen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Luvun vertailtavuutta eri yritysten kesken voi heikentää se, ettei käytettävissä ole riittävästi tietoa yrityksen taseen vieraan pääoman jakamiseksi korolliseen ja korottomaan osaan. Lisäksi muun muassa suuret investoinnit ja tehdyt arvonnkorotukset voivat aiheuttaa ongelmia tunnusluvun kehityksen arvioinnissa. (Yritystutkimus ry. 2005, 59; Balance Consulting.)

Sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskentakaava on:

$$\frac{\text{Nettotulos + rahoituskulut + verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma tilikaudella}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto-%

Kaava 3. Sijoitetun pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry. 2005, 59.)

Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona. Sijoitettu pääoma saadaan lisäämällä oikaistuun omaan pääomaan sijoitettu korollinen vieras pääoma. (Yritystutkimus ry. 2005, 59.)

Sijoitettu korollinen vieras pääoma lasketaan seuraavasti:

Pääomalainat

- + Lainat rahoituslaitoksilta
- + Eläkelainat
- + Sisäiset velat (pitkäaikainen)
- + Muut pitkäaikaiset velat
- + Muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat

Sijoitettu korollinen vieras pääoma

Kaava 4. Sijoitettu korollinen vieras pääoma (Yritystutkimus ry. 2005, 59.)

Balance Consulting -sivustolla on esitetty sijoitetun pääoman tuotolle viitteelliset ohjearvot:

- yli 15 % erinomainen
- 10 – 15 % hyvä
- 6 – 10 % tyydyttävä
- 3 – 6 % välttävä
- alle 3 % heikko

Oman pääoman tuotto-% on verojen jälkeinen omistajan näkökulmasta laskettu kannattavuuden tunnusluku. Se kertoo yrityksen kyvystä tehdä tuottoa omistajilta saaduille pääomille. Tunnusluvun tavoitetaso määräytyy omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan. Tähän vaikuttaa oleellisesti sijoitukseen liittyvä riski. Oman pääoman tuotto-%:n kehityksen arviointia voi heikentää muun muassa tehdyt arvonnkorotukset. (Niskanen & Niskanen 2003, 116; Yritystutkimus ry. 2005, 60.)

$$\frac{\text{Oman pääoman tuotto-}\%}{\frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma tilikaudella}}} \times 100$$

Kaava 5. Oman pääoman tuotto-% (Yritystutkimus ry. 2005, 60.)

Balance Consulting -sivustolla on esitetty oman pääoman tuotolle seuraavat ohjearvot:

- yli 20 % erinomainen
- 15 – 20 % hyvä
- 10 – 15 % tyydyttävä
- 5 – 10 % välttävä
- alle 5 % heikko

3.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmius toisin sanoen likviditeetti tarkoittaa yrityksen kykyä selviytyä juoksevista, lyhyellä aikavälillä erääntyvistä velvoitteistaan. Se siis kuvaa yrityksen lyhyen aikavälin rahoituksen riittävyttä. Kun maksuvalmius on sopivalla tasolla, yrityksellä on riittävästi kassassa rahaa tai muuta tarvittaessa rahaksi muutettavaa omaisuutta maksusitoumustensa hoitamiseksi. Laskujen eräpäivien ylitykset johtuvat yrityksen riittämättömästä maksuvalmiudesta. Tällöin yritys joutuu maksamaan myös viivästyskorkokuluja. Toisaalta jos yrityksellä on korkea maksuvalmius, se sitoo yrityksen omaisuutta huonosti tuottavaan kassareserviin. (Kallunki & Kytönen 2002, 84.)

Quick ratio on tunnusluku, joka mittaa yrityksen valmiutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuserillään. Luku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoitustilannetta. Tunnusluvun suositusarvo on 1. Tällöin yritys kattaa täysin lyhytaikaisten velkojensa määrän rahoitusomaisuudellaan. (Balance Consulting.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kaava 6. Quick ratio (Yritystutkimus ry. 2005, 66.)

Yritystutkimus ry on asettanut quick ratiolle seuraavat ohjearvot:

- yli 1 hyvä
- 0,5 – 1 tyydyttävä
- alle 0,5 heikko

Current ratiossa tarkasteluperspektiivi on hieman pidempi kuin quick ratiossa. Tunnusluku kertoo yrityksen maksuvalmiudesta ja rahoitustilanteesta. Tunnusluvun tarkoituksena on kuvata nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta yrityksen lyhytaikaisiin velkoihin. Siinä ajatellaan lisäksi, että vaihto-omaisuus voitaisiin realisoida lyhytaikaisista velvoitteista selviämiseksi. (Balance Consulting; Yritystutkimus ry. 2005, 67.)

Jos yrityksellä on runsas ja vakaa tulorahoitus, tulee yritys yleensä toimeen pienemmällä rahoituspuskurilla. Current ratiota analysoitaessa on lisäksi hyvä tarkastella yrityksen pääomarakennetta ja arvioida sen perusteella yrityksen lisärahoitusmahdollisuuksia. Tunnusluvun heikkoutena voi lisäksi olla vaihto-omaisuuden vaikea arvostaminen. (Balance Consulting; Yritystutkimus ry. 2005, 67.)

Current ratio lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 7. Current ratio (Yritystutkimus ry. 2005, 67.)

Yritystutkimus ry on asettanut current ratiolle seuraavat ohjearvot:

- yli 2 hyvä
- 1 – 2 tyydyttävä
- alle 1 heikko

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka kauan yrityksen myyntitulot ovat saamisina ennen kuin ne kertyvät rahana yrityksen kassaan. Tämän tunnusluvun arvoa tulkittaessa on huomioitava, että myyntisaamisiin sisältyy sellaisia eriä, jotka eivät ole liikevaihtoa. Niitä ovat muun muassa arvonlisävero, valmistevero ja kuljetukset. Tämän takia oikeat kiertoajat ovat siten jonkin verran lyhyempiä kuin seuraavalla kaavalla lasketut. (Yritystutkimus ry. 2005, 64.)

Mitä nopeammin yrityksen myyntisaamiset kiertävät, sitä paremmin yrityksen perintä toimii. Yritys voi nostaa tulorahoituksensa riittävyttä ja parantaa maksuvalmiuttaan tehostamalla myyntisaamisten kiertoaikoja. Maksuvalmiuden

kannalta hyvänä tilanteena pidetään sitä, kun yrityksen myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat ovat keskimäärin yhtä suuret. (Balance Consulting.)

Myyntisaamisten kiertoajan laskukaava on:

$$\frac{\text{Myyntisaamisten kiertoaika}}{365 \times (\text{Myyntisaamiset} + \text{sisäiset myyntisaamiset})} \\ \text{Liikevaihto (12 kk)}$$

Kaava 8. Myyntisaamisten kiertoaika (Yritystutkimus ry. 2005, 64.)

Ostovelkojen kiertoaika kuvaa, kuinka kauan keskimäärin kestää ennen kuin yritys maksaa ostolaskunsa. Kiertoaikaa voivat pidentää muun muassa taseen ostovelkoihin sisältyvät liiketoiminnan muista kuluista sekä investointikuluista aiheutuneet laskut. (Yritystutkimus ry. 2005, 65.)

Ostovelkojen kiertoajalle ei ole olemassa ohjearvoa, vaan sitä pitää tarkastella huomioiden yrityksen toimiala. Ostovelkojen kiertoaikaa voidaan kuitenkin tulkita esimerkiksi siten, että mitä nopeammin ostovelat kiertävät, sitä paremmin yritys on pystynyt hoitamaan ostovelkansa ja hyödyntämään muun muassa käteisalennukset. Yleisesti voidaan myös ajatella, että ostovelkojen kiertoaika pitäisi ylittää hieman myyntisaamisten kiertoaika. Tällöin yritys voi tavarantoimittajilta saadulla luotolla rahoittaa muun muassa asiakkaiden luototuksen ja osan juoksevista menoistaan. (Balance Consulting.)

$$\frac{\text{Ostovelkojen kiertoaika}}{365 \times (\text{Ostovelat} + \text{sisäiset ostovelat})} \\ \text{Ostot + ulkopuoliset palvelut (12 kk)}$$

Kaava 9. Ostovelkojen kiertoaika (Yritystutkimus ry. 2005, 65.)

3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuus kuvaa yrityksen oman ja vieraan pääoman osuutta koko pääomasta. Vakavaraisuudesta voidaan käyttää myös nimityksiä velkaisuus ja pääomarakenne. Yrityksen vakavaraisuus kertoo siis yrityksen kyvystä suorittaa sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Kun yritys on vakavarainen, sen vieraan pääoman osuus omasta pääomasta ei ole liian suuri. Tällöin yritys selviytyy vai-

vatta vieraan pääoman korkomaksuista. Heikko vakavaraisuus puolestaan tarkoittaa suurta vieraan pääoman määrää ja suuria korkokuluja. Hyvä vakavaraisuus on yritykselle tärkeä ominaisuus erityisesti taloudellisesti huonoina aikoina, jolloin liiketoiminnan tulot voivat olla alhaiset ja suuret korkomaksut voivat ajaa yrityksen rahoituksellisiin ongelmiin. (Kallunki & Kytönen 2002, 80.)

Omavaraisuusaste kertoo yrityksen vakavaraisuudesta, tappionsietokyvystä ja kyvystä selviytyä pitkän aikavälin sitoumuksistaan. Tunnusluku kuvaa siis yrityksen omistajien varojen osuuden yrityksen kokonaisrahoituksesta. (Kallunki & Kytönen 2002, 80; Yritystutkimus ry. 2005, 61.)

Mitä korkeampi omavaraisuusaste on, sitä vakaammalle pohjalle yrityksen liiketoiminta rakentuu. Yritys voi kuitenkin tulla toimeen myös matalalla omavaraisuudella, jos sillä on vakaa ja riittävä kannattavuus, eikä tappioita pääse syntymään. Yrityksen matala omavaraisuus sisältää silti suuren riskin, jos yrityksen kannattavuus jostakin syystä laskee. (Balance Consulting.)

Omavaraisuusaste lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Omavaraisuusaste

Kaava 10. Omavaraisuusaste (Yritystutkimus ry. 2005, 61.)

Yritystutkimus ry on asettanut omavaraisuusasteelle seuraavat ohjearvot:

- yli 40 % hyvä
- 20 – 40 % tyydyttävä
- alle 20 % heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnusluvussa kokonaisvelat suhteutetaan yrityksen liikevaihtoon. Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää yritykseltä lisäksi hyvää ja vakaa liiketulosta vieraan pääoman velvoitteista selviämiseksi. (Balance Consulting; Yritystutkimus ry. 2005, 62.)

Luku lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{Suhteellinen velkaantuneisuus}}{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}} \times 100$$

Liikevaihto (12 kk)

Kaava 11. Suhteellinen velkaantuneisuus (Yritystutkimus ry. 2005, 62.)

Yritystutkimus ry on asettanut suhteelliselle velkaantuneisuudelle seuraavat ohjearvot tuotannollisissa yrityksissä:

- alle 40 % hyvä
- 40 – 80 % tyydyttävä
- yli 80 % heikko

Lainojen hoitokate kertoo yrityksen tuloksen rahoituksellisesta riittävydestä vieraan pääoman velvoitteiden hoitamiseksi. Tunnusluku kuvaa siis rahoituksen riittävyttä vieraan pääoman hoidon näkökulmasta. Lainojen hoitokate laskeaan usein tulevaisuuden ennusteista. Kun tunnuslukua sovelletaan menneisyyden tarkasteluun, olisi lainojen lyhennyksinä käytettävä niitä lyhennyksiä, jotka ovat lainaehtojen mukaan erääntyneet, eikä siis maksettuja lyhennyksiä. (Yritystutkimus ry. 2005, 68.)

Lainojen hoitokatteen laskentakaava on:

$$\frac{\text{Lainojen hoitokate}}{\text{Rahoitustulos + rahoituskulut}}$$

Rahoituskulut + pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

Kaava 12. Lainojen hoitokate (Yritystutkimus ry. 2005, 68.)

Yritystutkimus ry on asettanut lainojen hoitokatteelle seuraavat ohjearvot:

- yli 2 hyvä
- 1 – 2 tyydyttävä
- alle 1 heikko

3.4 Kasvun tunnusluvut

Edellä mainittujen ominaisuuksien kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakava-raisuuden lisäksi kasvu on yksi talouden perustekijöistä. Yrityksen kasvuprosessia voidaan mitata kasvunopeudella, joka tarkoittaa yrityksen koon muutosta ajassa. Yrityksen kokoa mitataan usealla eri tekijällä muun muassa liikevaihdolla, tuotoilla, menoilla, voitolla tai taseen loppusummalla. (Laitinen 2002, 55.)

Yrityksen kasvukäsite voidaan jakaa kahteen osaan: kasvun nopeuteen ja kasvun tasaisuuteen. Kasvun nopeudella tarkoitetaan yrityksen koon prosentuaalista muutosta ajassa. Suositeltava kasvutavoite on niin sanottu normaalikasvu, joka tarkoittaa markkinoiden kasvua vastaavaa tai hieman nopeampaa kasvua. Kasvun nopeutta mitataan liikevaihdon kasvuprosentilla. (Sintonen 2014, luentomuistiinpanot.)

Kasvun tasaisuus puolestaan tarkoittaa yrityksen koon prosentuaalisen muutoksen vakautta ajassa. Jos yrityksen kasvu on epätasaista, siitä voi muodostua riski yrityksen liiketoiminnalle. Kasvun tasaisuutta mitataan yrityksen kasvun tasaisuudella. (Sintonen 2014, luentomuistiinpanot.)

Kasvu on tärkeää yritykselle muun muassa siksi, koska kannattavuuden kehittäminen ja kasvavien kulujen hallinta ei onnistu ilman kasvavaa liikevaihtoa. Usein myös markkinat, joilla yritys toimii, kasvavat. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys menettää markkinaosuuttaan, jos se ei kasva niiden mukana. Lisäksi on tärkeää, että yritys kasvaa terveellä tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen täytyy kyetä huolehtimaan kasvun vaatimasta rahoituksesta riittävästi omalla liiketoiminnallaan. Jos näin ei tapahdu, yritys velkaantuu liikaa. (Salmi 2012, 250-251.)

Liikevaihdon kasvuprosentti kuvaa yrityksen liiketoiminnan kasvun kehitystä. Tunnusluvulla voidaan arvioida lisäksi yrityksen myynnin menestymistä. Yrityksen rakenteessa tapahtuneet muutokset voivat vaikuttaa liikevaihdon kasvuprosentin arvoon. Yritys voi esimerkiksi kasvaa ostamalla liiketoimintaa tai supistua myymällä liiketoimintaansa. Liikevaihdon kasvulle ei ole olemassa ohjeellisia normiarvoja. Luvun arvo riippuu yrityksen toimialan kehityksestä. (Balance Consulting.)

Liikevaihdon kasvuprosentin laskentakaava on seuraava:

$$\frac{\text{Liikevaihto (12 kk)} - \text{edellinen liikevaihto (12 kk)}}{\text{Edellinen liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Kaava 13. Liikevaihdon kasvuprosentti (Balance Consulting.)

Taseen loppusumma kertoo, kuinka paljon yritykseen on sitoutunut pääomaa. Taseen loppusummasta näkee, kuinka paljon yhtiöllä on varoja. Siitä näkee myös oman ja vieraan pääoman summan. Yrityksen liiketoiminnan kasvaessa usein myös sitoutuneen pääoman määrä kasvaa. Liiketoiminnan laajuutta ja pääoman sitovuutta voidaan vertailla yrityksen taseen loppusumman avulla. (Balance Consulting.)

4 Kilpailija-analyysi

Yritykselle on tärkeää tunnistaa kilpailuympäristönsä ja siellä toimivat kilpailijansa. Jos yritys ei tunnista kilpailijoitansa, se voi vaikuttaa yrityksen toimintaan negatiivisesti. Tämän takia yrityksen kilpailijaympäristön ja kilpailijoiden hahmottaminen ovat kilpailijaseurannan perustana. (Pirttilä 2000, 25.)

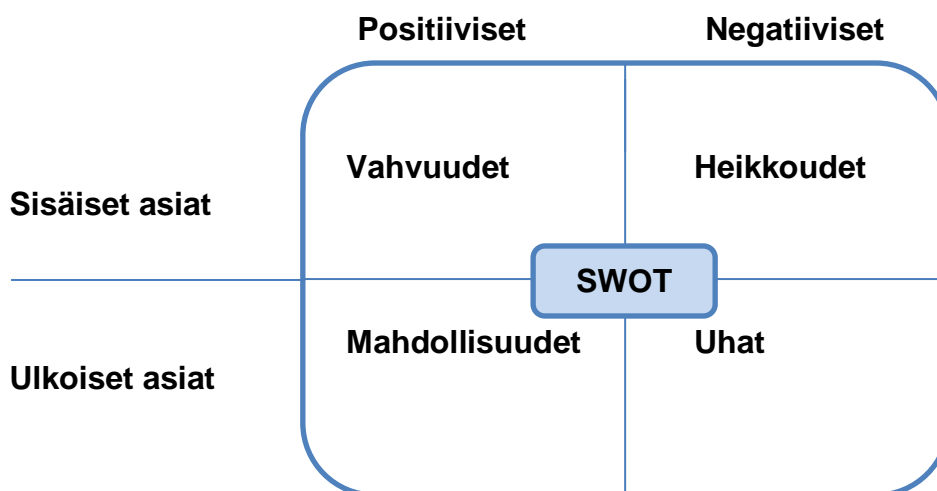
Eryteisesti yritysjohto ja markkinointiosasto käyttävät työkalunaan kilpailijaseuranta. Lisäksi monissa yrityksissä tuotanto-, tutkimus- ja kehitystoiminnot käyttävät kilpailijatietoa aktiivisesti omissa työprosesseissaan. Kilpailijatietoa tarvitaan siis yrityksissä laajalti muun muassa päätöksenteossa, yrityksen omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistamisessa kilpailijoihin nähden sekä toimintatapojen ja prosessien kehittämisessä. (Pirttilä 2000, 87-88.)

Kilpailija-analyyseissä tarvitaan paljon tietoa, jotta ne olisivat tarpeeksi kattavia. Yhtenä tärkeänä osana voidaan pitää markkinasignaalien tunnistamista. Niitä ovat mitkä tahansa kilpailijan toimenpiteet, jotka kertovat kilpailijan aikomuksista, motiiveista, päämääristä tai kilpailijan sisäisestä tilanteesta. Markkinavihjeet antavat siis tietoa kilpailijan käyttäytymisestä. Tätä tietoa voidaan käyttää hyödyksi tehtäessä kilpailija-analyysejä ja strategiasuunnittelua. Jotta markkinasignaaleita tulkitsee oikein, on ymmärrettävä kilpailijan tulevat päämäärät. Lisäksi

käsitys markkinoista ja omasta tilanteesta on oltava ajan tasalla. (Porter 1984, 103.)

4.1 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi toisin sanoen nelikenttäanalyysi on hyvä kilpailija-analyysin työkalu. Se on helppokäyttöinen ja sitä käytetään yleisesti yritystoiminnan analysointimenetelmänä. Analyysin avulla selvitetään yrityksen vahvuudet (strength) ja heikkoudet (weakness) sekä tulevaisuuden mahdollisuudet (opportunity) ja uhat (threat). SWOT-analyysissä ryhmitellään yrityksen toimintaan vaikuttavia tekijöitä havainnolliseen nelikenttämuotoon, joka ilmenee alla olevasta kuvasta 4. (Suomen Riskienhallintayhdistys.)

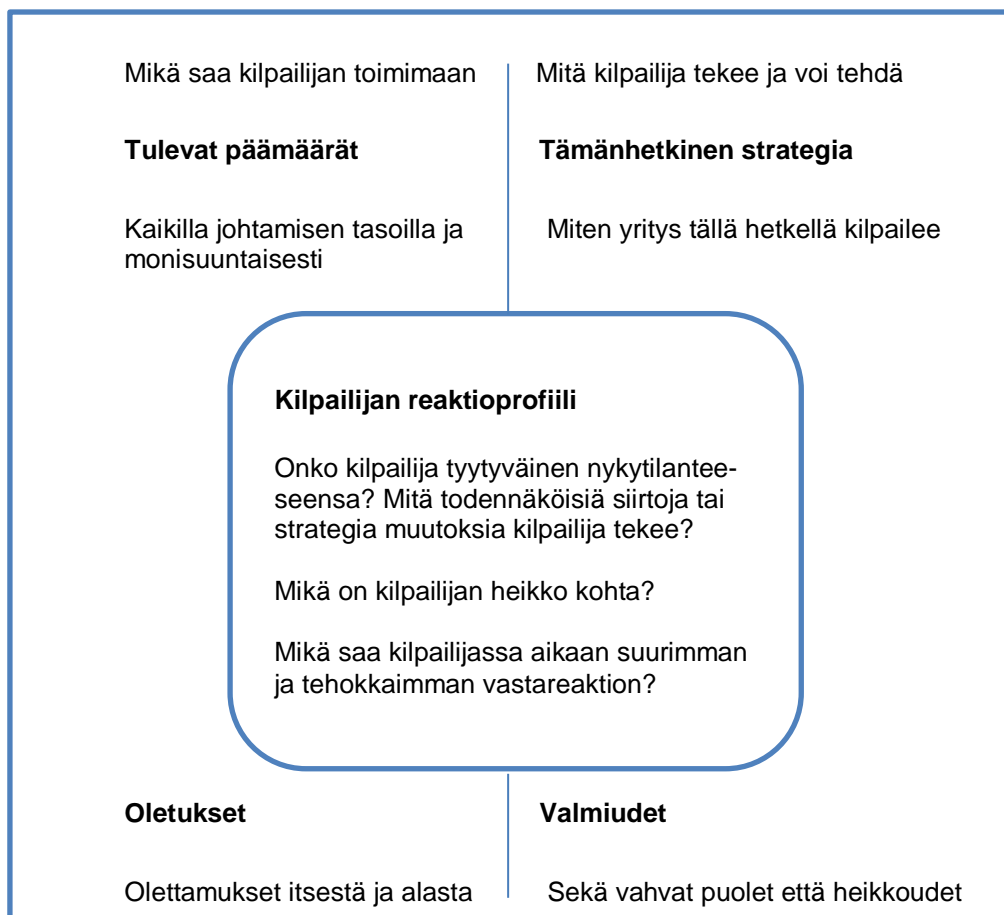

Kuva 4. SWOT-analyysi (Suomen Riskienhallintayhdistys.)

Analyysi mahdollistaa yrityksen nykytilanteen vahvuuksien ja heikkouksien sekä sen tulevaisuuden uhkien ja mahdollisuuksien analysoinnin. Yrityksen vahvuudet ovat niitä tekijöitä, joita yritys hyödyntää toiminnassaan. Heikkoudet ovat puolestaan asioita, joita yrityksen täytyy tehostaa pystyäkseen parantamaan toimintaansa. Lisäksi kannattava liiketoiminta edellyttää yritystä analysoimaan tulevaisuuttaan vaarantavat uhat ja menestymistään edesauttavat mahdollisuudet. (Suomen Riskienhallintayhdistys.)

4.2 Porterin kilpailija-analyysimalli

Kun yritys tekee kilpailustrategiaansa, sen yksi keskeisimmistä asioista on laatia tarkka analyysi kilpailijoistaan. Kilpailija-analyysissä tehdään profiili kilpailijan todennäköisistä reaktioista muiden kilpailija yritysten mahdollisesti aloittamiin strategioihin. Tähän profiiliin sisällytetään lisäksi kilpailijan todennäköinen reaktio alalla tapahtuviin muutoksiin. Porterin kilpailija-analyysissä on neljä erilaista analysoinnin osa-aluetta, jotka ovat tulevat päämäärät, nykyinen strategia, oletukset ja valmiudet. Kuvassa 5. on selvennetty Porterin kilpailija-analyysin osa-alueita. (Porter 1984, 72-73.)

Kuva 5. Kilpailija-analyysin osa-alueet (Porter 1984, 73.)

Ensimmäisenä osa-alueena Porterin kilpailija-analyysissä on kilpailijoiden tulevien päämäärien analysoiminen. Ymmärrys kilpailijan päämääristä auttaa tekemään johtopäätöksiä siitä, onko esimerkiksi kilpailija tyytyväinen tämänhetki-

seen asemaansa ja tuloksiinsa. Tästä voi päätellä, aikooko kilpailija muuttaa muun muassa strategiaansa. (Porter 1984, 75.)

Toisena kilpailija-analyysin osa-alueena ovat kilpailijan olettamukset itsestään ja alastaan. Nämä olettamukset määrittelevät yrityksen käyttäytymistä ja reaktioita tapahtumiin. (Porter 1984, 84.)

Kolmantena osa-alueena on ymmärtää kilpailijan tämänhetkinen strategia. Lisäksi kilpailija-analyysin viimeisenä osa-alueena on analysoida kilpailijan valmiudet. Nämä valmiudet määrittelevät kilpailijan kyvyn reagoida strategioihin ja osallistua alalla tapahtuviin muutoksiin. Nämä neljä osa-aluetta yhdistämällä saadaan laadittua suhteellisen tarkka kilpailijan reaktioprofiili. (Porter 1984, 90.)

5 Kilpailija-analyysiin valittujen yritysten kuvaus

Tässä luvussa viisi kerrotaan tarkemmin opinnäytetyöhön valituista yrityksistä. Kilpailija-analyysiin valitsin yritykset mielenkiintoni mukaan. Myös yritysten ajankohtaisuus vaikutti valintaani. Valitsin siis kilpailija-analyysiin kaksi suurta suomalaista meijeriyritystä: Valio Oy:n ja Arla Oy:n.

Yritykset ovat suhteellisen ajankohtaisia maitosotansa takia. Maitosota alkoi vuosina 2010–2012, kun Valio alensi perusmaitojensa hintoja. Sen tarkoituksena oli häätää kilpailija Arla pois Suomen maitomarkkinoilta. Kilpailu- ja kuluttaja virasto alkoi tutkia Valion maitohinnoittelua Arlan pyynnöstä vuonna 2010. Tutkimusten tuloksena Markkinaoikeus langetti Valiolle 70 miljoonan euron sakon saalistushinnoittelusta. Valio on valittanut tästä päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jossa asia on käsittelyssä. (Maaseudun Tulevaisuus 2013; Yle uutiset 2014.)

5.1 Valio Oy

Valio Oy on suomalainen elintarvikeyritys, joka tuottaa ja jalostaa pääasiassa maitotuotteita. Yritys on perustettu vuonna 1905. Yritys perustettiin tuolloin edistämään laadukkaan voin vientiä. Myöhemmin sen liiketoimintaan tuli mukaan maitojen, juustojen ja jogurttien valmistus. (Valio Oy 2015.)

Valio Oy:n omistaa 17 suomalaista maidontuottajaosuuskuntaa ja sillä on noin 7 000 maidontuottajaa. Yhtiöllä on noin 4 600 työntekijää, joista noin 3 600 työntekijää Suomessa ja 1 000 työntekijää ulkomailla. Valiolla on viisi tytäryhtiötä Ruotsissa, Virossa, Venäjällä, Yhdysvalloissa ja Kiinassa. Valio Oy:stä tuli Suomen toiseksi suurin maidontuottaja, kun sen markkinaosuus laski noin 18 prosenttiin vuonna 2015 (Helsingin Sanomat 2015; Valio Oy 2015.)

Yhtiön päätuoteryhmiä ovat muun muassa maidot, kermat, jogurtit, juustot, rasvat ja mehut. Valion suosittuja ja tunnettuja tuotemerkkejä ovat esimerkiksi Olttermanni-juusto, Viola-tuorejuusto, Oivariini-levite ja Eila-laktoositon maitojuoma. (Valio Oy 2015.)

Valion tuotekehitys on aktiivista ja se julkistaa vuosittain monia uusia tuotteita. Jo vuonna 1980 yhtiö toi markkinoille Hyla-maitojauheen. Tästä alkoi Valion laktoosittomien tuotteiden kehittäminen. Nykyään yhtiö on edelläkävijä laktoosittomien tuotteiden valmistuksessa ja tuotekehityksessä. Valion Eila-laktoositon maitojuoma on saanut huomiota myös ulkomailla. Lisäksi yhtiö aloitti 1980-luvun puolivälissä maitohappobakteeri-projektin. Yhtiö solmi lisenssisopimuksen Lactobacillus GG -bakteerikannan hyödyntämisestä tuotteissaan. Tämän jälkeen se toi markkinoille Valio Gefilus-herajuoman vuonna 1990. Yhtiön laktoosittomat tuotteet ja LGG -tuotteet ovat tunnettuja myös ulkomailla, sillä Valion lisensseillä valmistetaan laktoosittomia tuotteita ja Valio LGG -tuotteita melkein jokaisessa maanosassa. (Valio Oy 2015.)

5.2 Arla Oy

Arla Oy on suomalainen meijeriyhtiö, joka on osa kansainvälistä Arla Foods -konsernia. Arla Foods -konserni on ruotsalaisten, tanskalaisten, saksalaisten, ja brittiläisten maidontuottajien omistama kansainvälinen meijeriyritys. Sillä on tuotantolaitoksia 13 maassa ja keskimäärin 19 000 työntekijää maailmanlaajuisesti. Suomessa Arla Oy on puolestaan noussut vuonna 2015 suurimmaksi maidontuottajaksi ja sen markkinaosuus on noin 33 prosenttia. Yhtiöllä on keskimäärin 10 meijeriä, noin 650 maidontuottajaa ja keskimäärin 400 työntekijää Suomessa. (Arla Oy; Helsingin Sanomat 2015.)

Yhtiön historia ulottuu vuoteen 1929. Tuolloin Hjalmar Ingman aloitti viilin myymisen Helsingin Kauppatorilla. Myöhemmin yhtiön liiketoimintaan tuli mukaan muun muassa maitojen, jogurttien ja jäätelöiden valmistus. Vuonna 2002 yhtiön nimi oli Ingman Foods Oy. Tuolloin se osti Saarioinen Oy:ltä Sun Ice -jäätelövalmistuksen. Muutamaa vuotta myöhemmin Ingman Foods Oy jakautui kahteen osaan: jäätelön valmistuksesta muodostui Ingman Ice Cream Oy ja meijeritoiminnoista Ingman Foods. Vuonna 2007 ruotsalais-tanskalainen Arla Foods Ab osti 30 prosenttia Ingman Foods Oy:stä, jolloin yhtiön nimeksi tulee Arla Ingman Oy. Vuotta myöhemmin Arla Foods osti loppuosan Arla Ingmanin osakkeista. Arla Ingmanista tuli siis Arla Foods Ab:n tytäryhtiö. Vuonna 2014 yhtiön nimeksi muutettiin Arla Oy. (Arla Oy.)

Arlan päätuoteryhmiä ovat muun muassa maidot, jogurtit, kermat, rasvat ja juustot. Arlan tunnettuja tuotemerkkejä ovat muun muassa Arla Keittiön valmistamat rahkat ja ruokakermat, Arlan Luonto+ -jogurtit ja Heritage label -juustot. (Arla Oy.)

6 Kilpailija-analyysin tunnuslukuvertailu

Tässä luvussa vertaillaan Valio Oy:n ja Arla Oy:n tilinpäätöstentietojen pohjalta laskettuja tunnuslukuja keskenään. Tunnusluvut on laskettu Navita Yritysmalli -ohjelmalla ja ne löytyvät liitteinä opinnäytetyön lopusta. Osiin tunnusluvuista löytyi Toimiala Onlinesta vertailuaineistoa vuosille 2011–2013. Vertailussa on siis käytetty Toimiala Onlinesta löytyviä toimialan mediaanin arvoja. Toimialana oli numero 105 eli maitotaloustuotteiden valmistus.

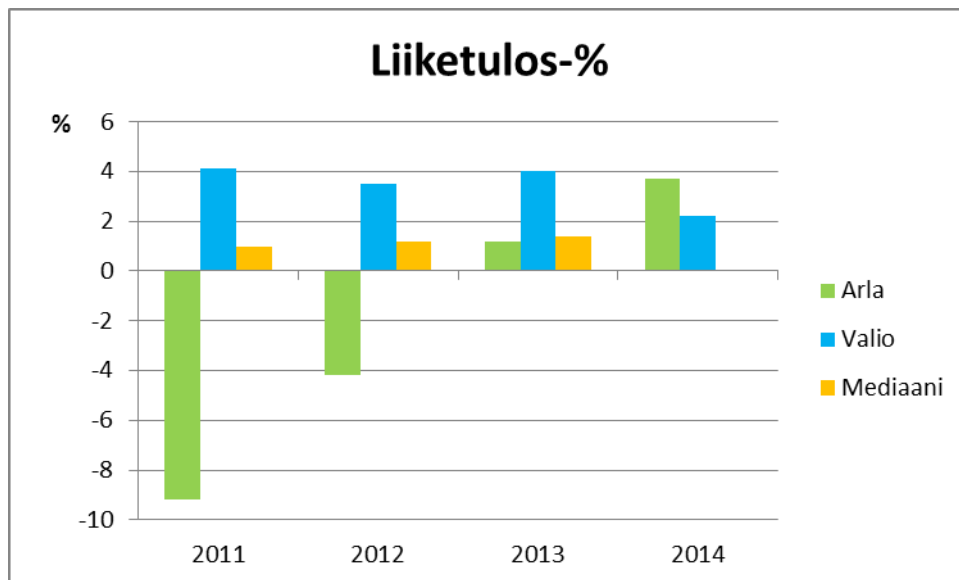
6.1 Kannattavuus

6.1.1 Liiketulosprosentti

Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan sekä Arlan että Valion liiketulosprosentit ovat heikolla tasolla. Molempien yritysten arvot ovat nimittäin alle viiden prosentin. Kuvasta 6. nähdään, kuinka Valio Oy:n, Arla Oy:n ja toimialan mediaanin liiketulosprosentit ovat kehittyneet.

Valion liikutulosprosentin arvo on pysynyt suhteellisen samana neljän vuoden ajan. Arvossa on ollut vain pieniä vaihteluja noin neljän ja kahden prosentin välillä. Lisäksi yhtiön tunnusluvun arvo on ollut suurempi kuin toimialalla toimivien muiden yritysten liikutulosprosentin mediaani.

Arlan liikutulosprosentti on puolestaan ollut negatiivinen vuosina 2011–2012. Arvo on kuitenkin noussut positiiviseksi vuosina 2013–2014, mutta se on silti heikolla tasolla ohjearvojen mukaan. Arlan liikutulosprosentti kasvoi suuremmaksi kuin Valion arvo viimeisenä tarkasteluvuotena.

Kuva 6. Liikutulosprosentti

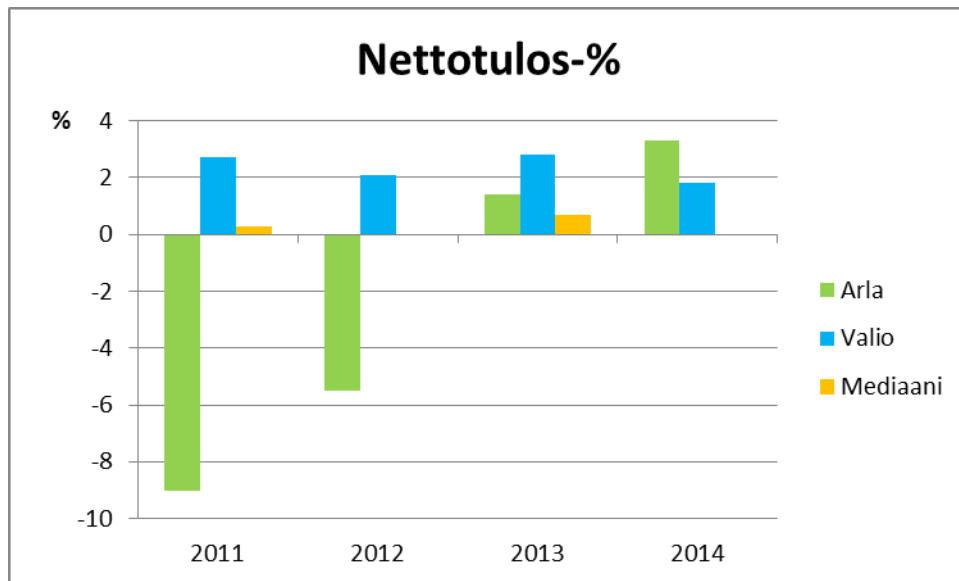
6.1.2 Nettotulosprosentti

Valion nettotulosprosentti on säilynyt suhteellisen samalla tasolla koko tarkastelujakson aikana. Arvo on vaihdellut vain hieman kolmen ja kahden prosentin välillä.

Arlan nettotulosprosentti on puolestaan ollut negatiivisella tasolla vuosina 2011–2012. Tämän jälkeen arvo on kuitenkin onnistuttu nostamaan positiiviseksi. Vuonna 2014 Arlan nettotulosprosentti on kasvanut Valiota suuremmaksi.

Toimialan nettotulosprosentti on myös ollut hyvin matalalla tasolla. Ensimmäisenä vuonna se oli 0,3 prosenttia, seuraavana vuonna nolla prosenttia ja vuonna 2013 se oli 0,7 prosenttia.

Nettotulosprosentille ei ole asetettu tiettyjä ohjearvoja, mutta yleisesti voidaan ajatella, että arvon pitää olla positiivinen, jotta liiketoimintaa voidaan pitää kannattavana. Kuva 7. kertoo, miten yritysten ja toimialan nettotulosprosentit ovat kehittyneet tarkastelujakson aikana.

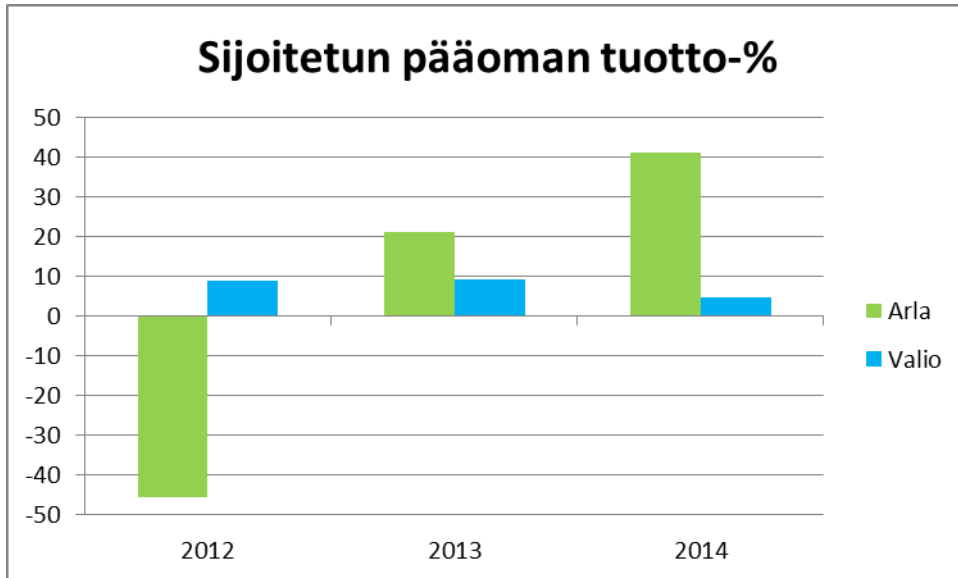

Kuva 7. Nettotulosprosentti

6.1.3 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Valion sijoitetun pääoman tuotto prosentti on ollut tarkastelujakson kahtena ensimmäisenä vuotena tyydyttävällä tasolla ohjearvojen mukaan. Vuonna 2014 se kuitenkin laski välttävälle tasolle.

Arlan sijoitetun pääoman tuotto prosenttin arvo oli puolestaan vuonna 2012 negatiivinen noin -45 prosenttia. Vuosina 2013–2014 arvo on kuitenkin noussut erinomaiselle tasolle eli yli 15 prosenttiin.

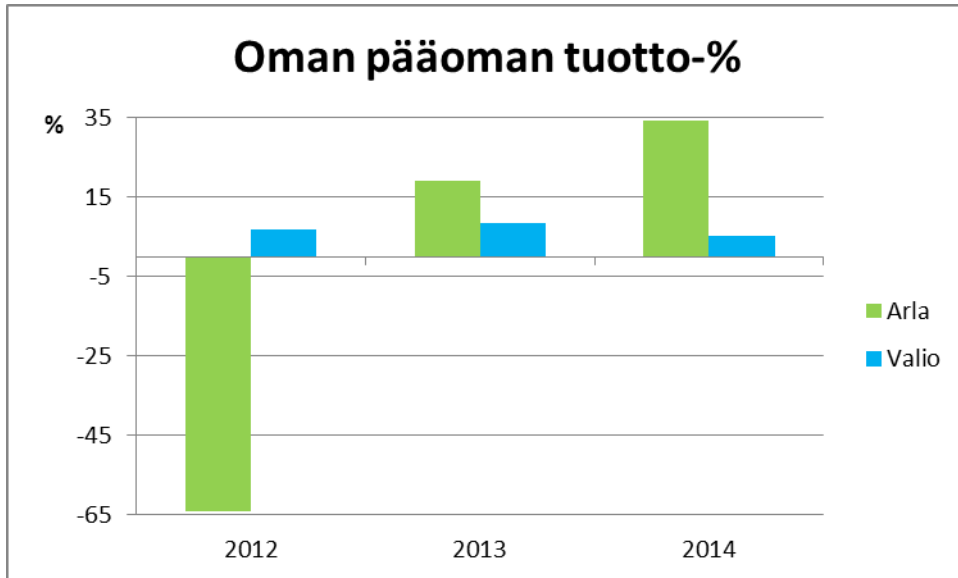

Kuva 8. Sijoitetun pääoman tuotto-%

6.1.4 Oman pääoman tuotto-%

Valion oman pääoman tuotto-% on ollut tarkastelujakson aikana välttämättä tasolla ohjearvojen mukaan. Yhtiön oman pääoman tuotto-% on ollut keskimäärin seitsemän prosenttia.

Vuonna 2012 Arlan oman pääoman tuotto-% on ollut negatiivinen eli se on ollut erittäin heikolla tasolla. Arvo on kuitenkin noussut seuraavina vuosina positiiviseksi. Vuonna 2013 arvo oli 19,2 prosenttia, joka tarkoittaa sen olevan hyvällä tasolla. Viimeisenä tarkasteluvuotena yrityksen oman pääoman tuotto-% oli noussut 34,1 prosenttiin, joka merkitsee arvon olevan erinomainen ohjearvojen mukaan.

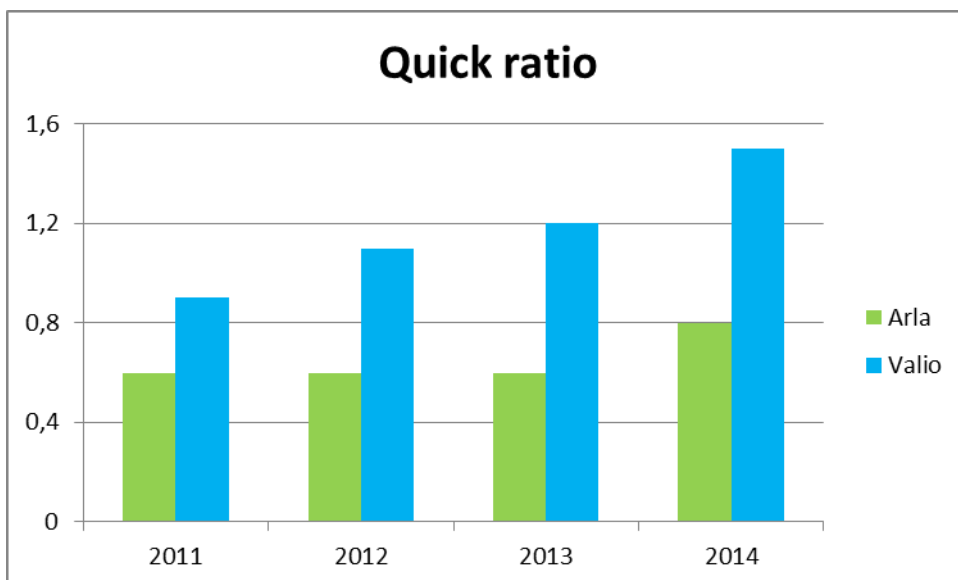
Kuva 9. Oman pääoman tuottoprosentti

6.2 Maksuvalmius

6.2.1 Quick ratio

Valion quick ration arvo on vuonna 2011 ollut tyydyttävällä tasolla. Se on kuitenkin noussut vuosina 2012–2014 hyvälle tasolle ohjearvojen mukaan.

Arlan quick ration arvo on puolestaan ollut koko tarkastelujakson ajan tyydyttävällä tasolla.

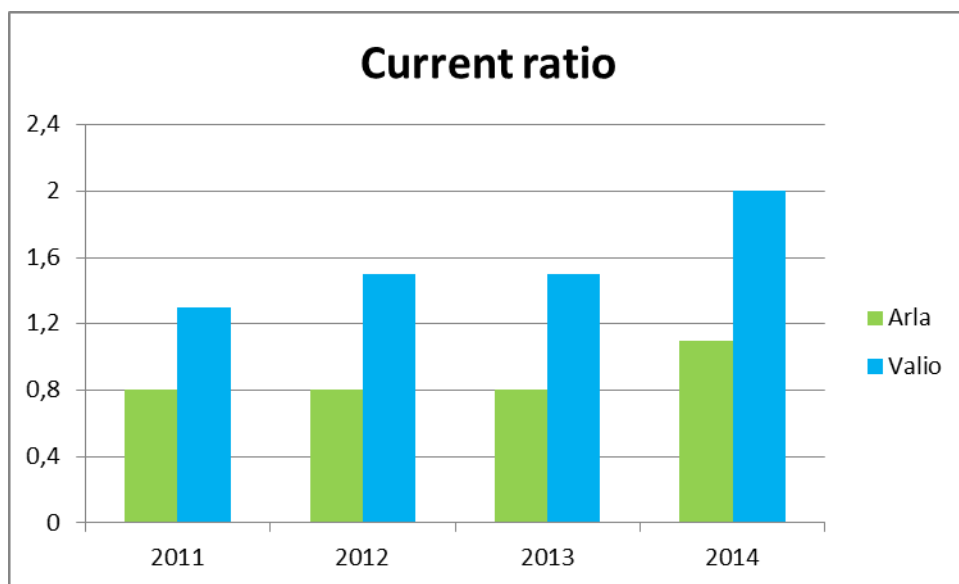
Kuva 10. Quick ratio

6.2.2 Current ratio

Valio Oy:n current ration arvo on ollut koko tarkastelujakson ajan tyydyttävällä tasolla yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan. Tunnusluvun arvo on keskimäärin 1,6.

Arla Oy:n current ration arvo on puolestaan ollut tarkastelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena heikolla tasolla. Viimeisenä vuotena se on kuitenkin nousut tyydyttävälle tasolle.

Alla olevasta kuvasta 11. nähdään, kuinka Valio Oy:n ja Arla Oy:n current ration arvot ovat kehittyneet vuosina 2011–2014.

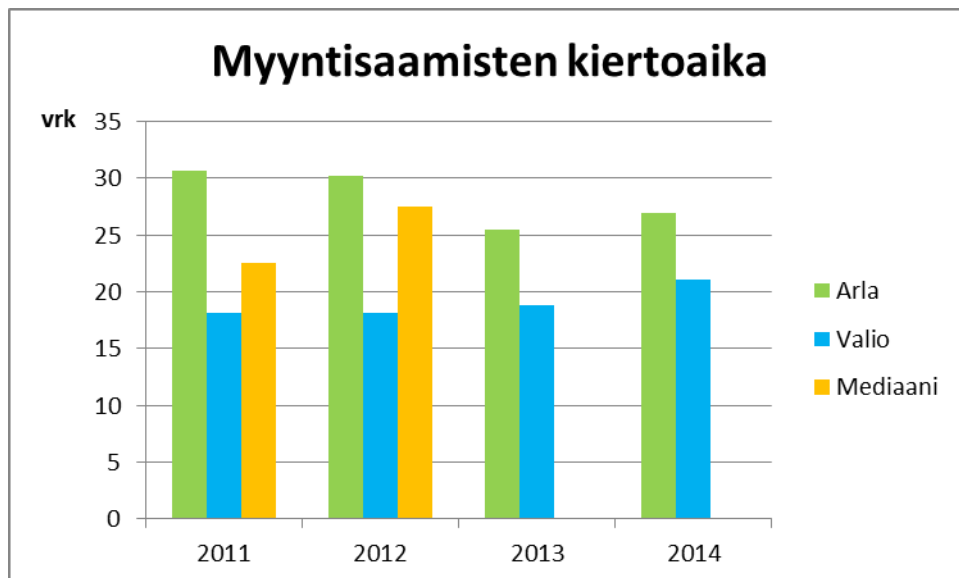
Kuva 11. Current ratio

6.2.3 Myyntisaamisten kiertoaika

Valion myyntisaamisten kiertoaika on tarkastelujakson aikana ollut keskimäärin 19 vuorokautta. Tämä arvo on suhteellisen hyvä, sillä yhtiö saa tällöin myyntisaamisensa nopeasti kassaan.

Arlan myyntisaamisten kiertoaika on puolestaan ollut pidempi kuin Valion. Arlan myyntisaamiset kiertävät takaisin kassaan keskimäärin 28 vuorokaudessa.

Toimialan myyntisaamisten kiertoajan mediaani löytyi vain vuosilta 2011–2012 Toimiala Onlinesta. Arvo on keskimäärin 25 vuorokautta.

Kuva 12. Myyntisaamisten kiertoaika

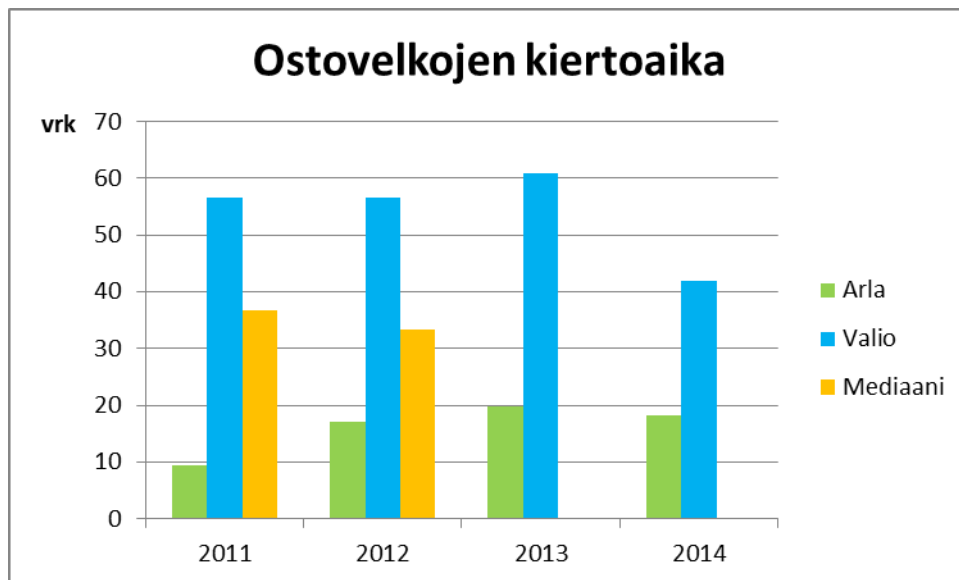
6.2.4 Ostovelkojen kiertoaika

Arla Oy:n ostovelkojen kiertoaika on ollut vuosina 2011–2014 keskimäärin 16 vuorokautta. Arvo on hyvä ja se on pysynyt suhteellisen tasaisena koko tarkastelujakson ajan.

Valion ostovelkojen kiertoaikat ovat puolestaan yli puolet suurempia kuin Arlan kiertoaikat. Valion ostovelat kiertävät keskimäärin 54 vuorokaudessa. Arvo on suuri verrattuna Valion myyntisaamisten kiertoaikaan. Yleensä voidaan ajatella, että yrityksen ostovelkojen kiertoaajan pitäisi olla hieman pidempi kuin myyntisaamisten.

Toimialan ostovelkojen kiertoaajan pituuden mediaani löytyi vain vuosilta 2011–2012 Toimiala Onlinesta. Ostovelkojen kiertoaika on keskimäärin 35 vuorokautta.

Seuraavasta kuvasta 13. nähdään, miten yritysten ja toimialan ostovelkojen kiertoaajan pituus on vaihdellut tarkastelujakson aikana.

Kuva 13. Ostovelkojen kiertoaika

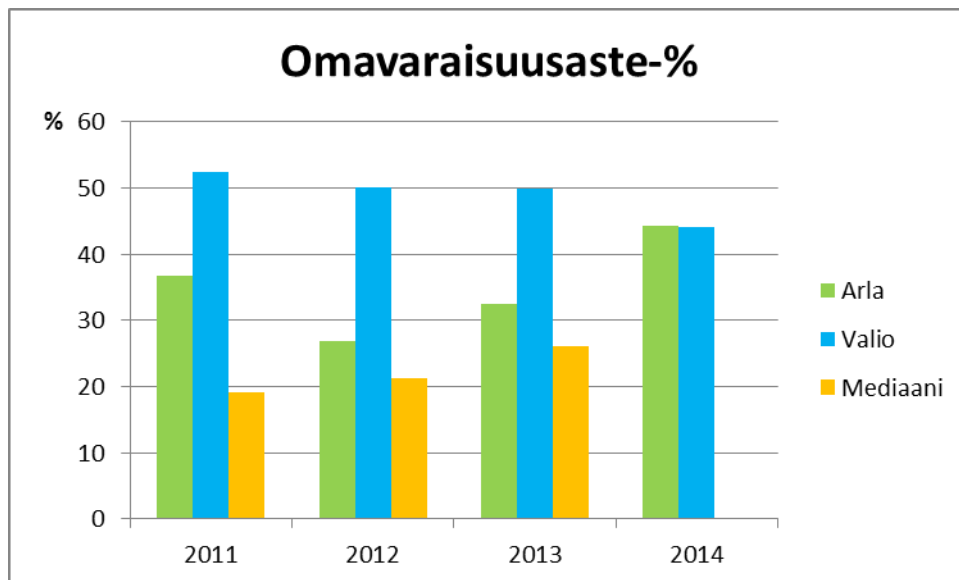
6.3 Vakavaraisuus

6.3.1 Omavaraisuusaste

Valion omavaraisuusaste on ollut koko tarkastelujakson aikana hyvällä tasolla eli yli 40 prosenttia ohjearvojen mukaan. Yhtiön omavaraisuusaste on keskimäärin 49 prosenttia.

Arlan omavaraisuusaste on puolestaan ollut vuosina 2011–2013 tyydyttävällä tasolla eli keskimäärin 32 prosenttia. Arvo on kuitenkin noussut viimeisenä tarkastelu vuotena hyvälle tasolle eli noin 44 prosenttiin.

Kuvasta 14. nähdään, kuinka Valio Oy:n, Arla Oy:n ja toimialan omavaraisuusasteet ovat kehittyneet vuosina 2011–2014.

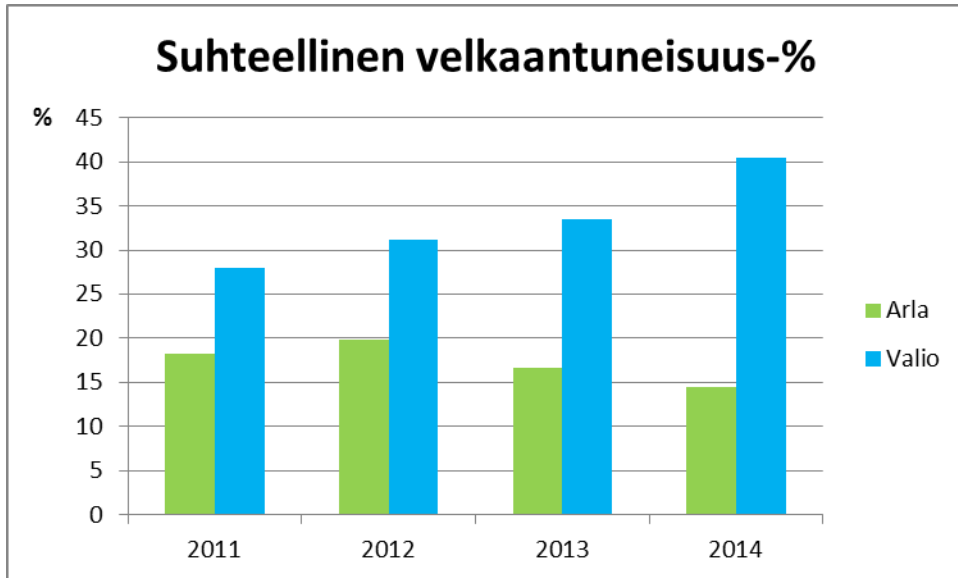
Kuva 14. Omavaraisuusaste

6.3.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Valion suhteellinen velkaantuneisuus on säilynyt koko tarkastelujakson aikana hyvällä tasolla eli alle 40 prosentissa ohjearvojen mukaan. Yrityksen suhteellisen velkaantuneisuuden prosentuaalinen arvo on kuitenkin noussut joka vuosi suuremmaksi.

Arlan suhteellinen velkaantuneisuus on ollut vuosina 2011–2014 keskimäärin 17 prosenttia. Arvo on ollut myös melkein koko tarkastelujakson ajan Valion arvoa noin puolet pienempi.

Kuvasta 15. nähdään yritysten suhteellisen velkaantuneisuuden vaihtelut tarkastelujakson aikana.

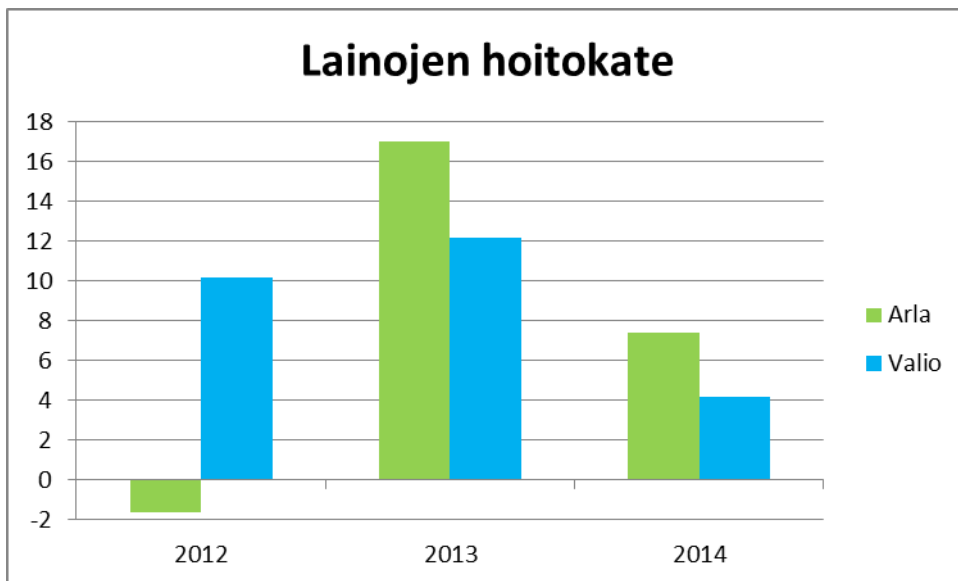

Kuva 15. Suhteellinen velkaantuneisuus

6.3.3 Lainojen hoitokate

Valion lainojen hoitokate on ollut vuosina 2012–2014 hyvällä tasolla ohjearvojen mukaan eli arvo on ollut yli kahden.

Arlan lainojen hoitokate on puolestaan ollut vuonna 2012 heikolla tasolla. Arvo on tällöin ollut -1,6. Tunnusluvun arvo on kuitenkin noussut hyvälle tasolle seuraavina vuosina.

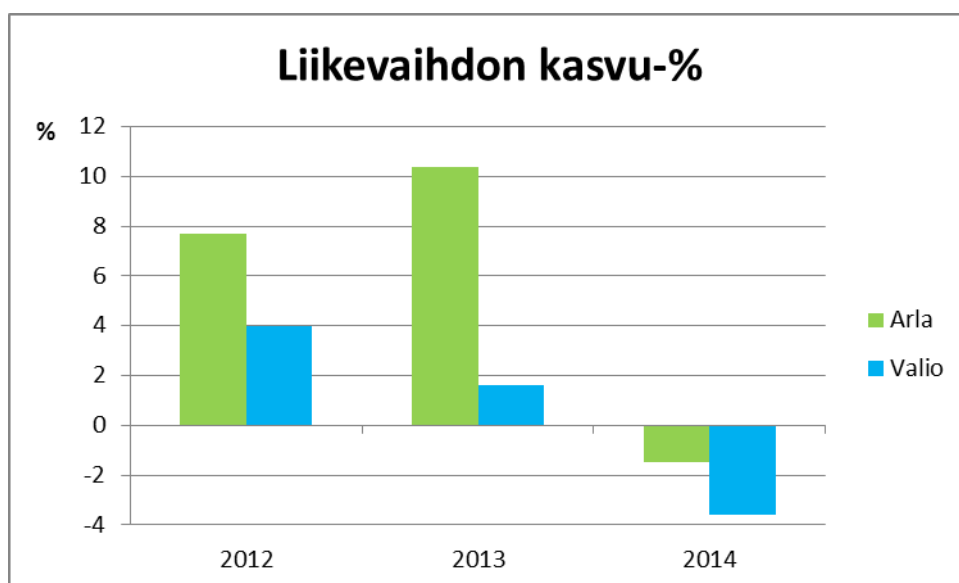
Kuva 16. Lainojen hoitokate

6.4 Kasvu

6.4.1 Liikevaihdon kasvuprosentti

Vuonna 2012 Valio Oy:n liikevaihto kasvoi neljä prosenttia ja vuonna 2013 se kasvoi keskimäärin kaksi prosenttia. Viimeisenä tarkastelu vuotena Valion liikevaihdon kasvu oli negatiivista, noin neljä prosenttia.

Arla Oy:n liikevaihdon kasvu oli puolestaan keskimäärin yhdeksän prosenttia kahtena ensimmäisenä vuotena. Vuonna 2014 yhtiön liikevaihdon kasvu oli negatiivista niin kuin Valionkin. Arlan liikevaihdon kasvuprosentti oli kuitenkin vain 1,5 prosenttia negatiivisen puolella.

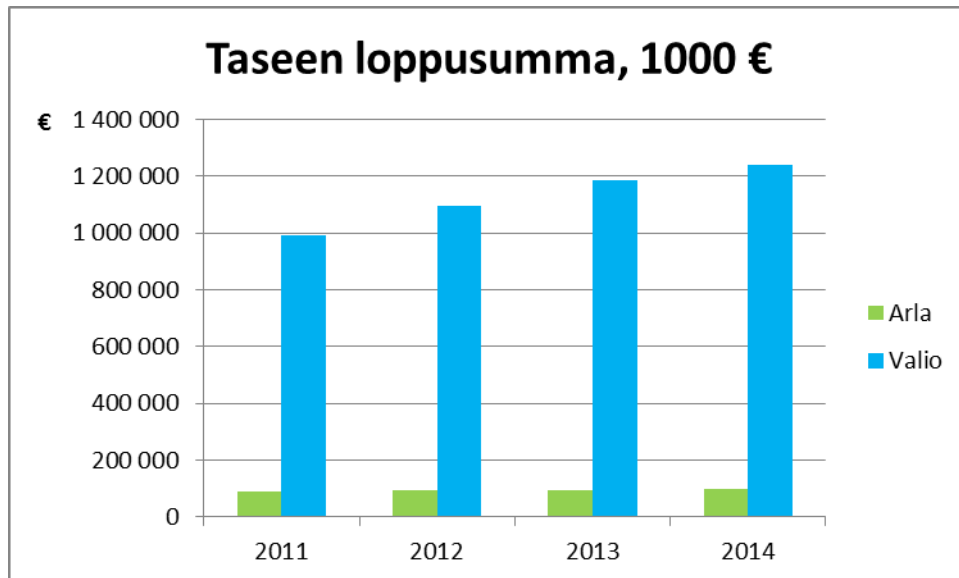
Kuva 17. Liikevaihdon kasvuprosentti

6.4.2 Taseen loppusumma

Valion taseen loppusumma on koko tarkastelujakson ajan ollut keskimäärin miljardin euron luokkaa. Lisäksi se on koko ajan kasvanut hieman suuremmaksi.

Arlan taseen loppusumma on puolestaan keskimäärin 90 miljoonan euron suuruinen. Sekin on kasvanut vuosina 2011–2014 noin miljoonalla eurolla vuodessa.

Kuvasta 18. nähdään, kuinka Valio Oy:n ja Arla Oy:n taseen loppusummat ovat kasvaneet tarkastelujakson aikana.

Kuva 18. Taseen loppusumma

7 Kilpailija-analyysin SWOT-analyysi

Tässä luvussa tehdään kilpailija-analyysin yrityksille SWOT-analyysi eli nelikenttäanalyysi. Seuraavaksi siis pohditaan ja analysoidaan Valio Oy:n ja Arla Oy:n sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä ulkoisia mahdollisuuksia ja uhkia.

7.1 Vahvuudet

Valiolla on vahva brändi ja yritys on ollut toiminnassa jo 110 vuotta. Sillä on monia suosittuja ja luotettuja tuotteita muun muassa Oivariini-levite ja Oltermanni-juusto. Valio on lisäksi laktoosittomien maitotuotteiden pioneeri ja yhtiön Eila-tuotteet ovat saaneet kansainvälistä huomiota.

Arlan vahvuuksina voidaan puolestaan pitää sen kansainvälisyyttä. Se tarjoaa kotimaisten tuotteidensa lisäksi myös Arlan kansainvälisiä vaihtoehtoja.

Sekä Valion että Arlan tuotekehittäminen on onnistunut. Molemmat yritykset ovat tuoneet useita uusia tuotteita markkinoille ja tuovat edelleen. Etenkin uusien proteiinituotteiden, Valio PROfeelin ja Arla Proteinin, suosio on kasvanut.

7.2 Heikkoudet

Sekä Valion että Arlan heikkouksina voidaan pitää kauppojen omien maitomerkkien ja muiden hintaetuotteiden määrän kasvua. Tämä vähentää molempien yritysten liiketoimintaa ja kannattavuutta. Se näkyy myös yhtiöiden liikevaihdon kasvuprosenttien negatiivisuutena vuonna 2014.

Lisäksi Venäjän asettamat tuontirajoitteet ovat heikentäneet maitotuotteiden vientiä. Ainakin Valion on täytynyt vähentää henkilöstöä toimipaikoista, joissa oli keskitytty paljolti Venäjän myyntiin.

7.3 Mahdollisuudet

Valion mahdollisuuksina voidaan pitää sen uusia investointeja. Yritys on rakentanut muun muassa Lapinlahdelle uuden tehtaan ja lisäksi se on kasvattanut Tampereen meijerin erikoismaitojen valmistuskapasiteettia. (Valion vuosikertomus 2014.) Tämä lisää yrityksen toiminnan volyymia. Lisäksi Valion tuotteiden vienti kansainvälisille kuluttajamarkkinoille on kasvussa. Tämä puolestaan lisää yhtiön liikevaihtoa.

Arlan mahdollisuuksina voidaan puolestaan pitää perusmaitojen hintojen elpymistä vuonna 2013. Tällöin Kilpailu- ja kuluttajavirasto määräsi Valion nostamaan perusmaitojensa myyntihintoja. Se vaikutti positiivisesti Arlan liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Arlan volyymi kasvoi myös uusilla asiakkuuksilla. Yhtiö on lisäksi noussut vuonna 2015 suurimmaksi perusmaitojentuottajaksi, joka vaikuttaa positiivisesti sen liikevaihtoon.

7.4 Uhat

Sekä Valion että Arlan uhkina voidaan pitää yleisen taloustilanteen haastavuutta ja sen vaikutusta liiketoiminnan kannattavuuteen. Myös kuluttajien heikentynyt ostovoima ja muuttunut ostokäyttäytyminen sekä kiristynyt hintakilpailu ovat molempien meijeriyritysten uhkia. Lisäksi Venäjän asettamat tuontirajoitteet heikentävät maitotuotteiden vientiä.

Valion uhkiksi voidaan vielä lisätä markkinaoikeuden määräämä 70 miljoonan euron sakko saalistushinnoittelusta sekä Arlan ja muiden pienmeijereiden ha-

kemat vahingonkorvausvaatimukset, jotka ovat yhteensä noin miljardi euroa. (Valion vuosikertomus 2014.)

8 Yhteenveto kilpailija-analyysistä

8.1 Yritysten kannattavuus

Valio Oy:n liike-tulosprosentin arvo on säilynyt suhteellisen vakaana vuosina 2011–2014. Arvo on ohjearvojen mukaan kuitenkin heikolla tasolla eli yrityksen liike-tulosprosentti on alle viisi prosenttia. Myös yrityksen nettotulosprosentti on ollut vakaa koko tarkastelujakson ajan. Yhtiön tunnusluvun arvo on ollut keskimäärin 2,4 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiö on selviytynyt muun muassa lainojensa korkojen maksuista käyttämällä varsinaisesta liiketoiminnastaan saamaansa pääomaa.

Sekä Valio Oy:n sijoitetun pääoman tuotto-prosentti että oman pääoman tuotto-prosentti ovat olleet tarkastelujakson aikana hyvin tasaisia. Vuosina 2012–2013 yrityksen sijoitetun pääoman tuotto-prosentti on ollut ohjearvojen mukaan tyydyttävällä tasolla ja vuonna 2014 arvo on laskenut välttävälle tasolle. Puolestaan yrityksen oman pääoman tuotto-prosentti on ollut tarkastelujakson ajan välttävällä tasolla ohjearvojen mukaan.

Arla Oy:n liike-tulosprosentti on puolestaan ollut vuosina 2011–2012 negatiivinen. Arvolla on kuitenkin ollut tasainen noususuhdanne ja liike-tulosprosentin arvo onkin noussut vuosina 2013–2014 positiiviseksi. Arlan liike-tulosprosentti on silti heikolla tasolla ohjearvojen mukaan. Yhtiön nettotulosprosenttikin on ollut negatiivinen vuosina 2011–2012. Arvo on kuitenkin kasvanut suhteellisen tasaisesti tarkastelujakson aikana, ja vuosina 2013–2014 arvo on noussut positiiviseksi.

Sekä Arlan sijoitetun pääoman tuotto-prosentti että oman pääoman tuotto-prosentti ovat olleet vuonna 2012 negatiivisia. Kuitenkin seuraavina vuosina arvot ovat nousseet positiivisiksi ja erinomaiselle tasolle ohjearvojen mukaan.

Valio Oy:n liike-tulosprosentti ja nettotulosprosentti ovat olleet positiivisia koko tarkastelujakson ajan. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys on pystynyt tuottamaan

pientä voittoa kyseisinä vuosina. Arla Oy on tuottanut myös pientä voittoa kahtena viimeisenä tarkasteluvuotena, kun taas kahtena ensimmäisenä vuotena sen tulos oli tappiollinen. Arla Oy on kuitenkin pystynyt tuottamaan parempaa korkoa sekä sijoitetulle pääomalleen että omistajien pääomille kuin Valio Oy vuosina 2013–2014. Kummankaan yrityksen kannattavuus ei ole ollut kovin hyvällä tasolla tarkastelujakson aikana, mutta se johtuu meijerialalla vallitsevasta kovasta kilpailutilanteesta. Kuluttajien ostokäyttäytyminen on muuttunut ja kauppojen omien maitomerkkien ja hintaetutuotteiden määrä on kasvanut.

8.2 Yritysten maksuvalmius

Valio Oy:n current ration arvo on ollut tyydyttävällä tasolla tarkastelujakson kolmena ensimmäisenä vuotena ja noussut hyvälle tasolle vuonna 2014. Yhtiön quick ration arvokin on ollut hyvällä tasolla vuosina 2012–2014. Tunnusluvut kertovat, että yrityksen maksuvalmius on hyvällä tasolla. Yhtiö siis selviytyy maksusitoumuksistaan ajallaan.

Valion myyntisaamisten kiertoaika on keskimäärin 19 vuorokautta, kun taas sen ostovelat kiertävät keskimäärin 54 vuorokaudessa. Yhtiön myyntisaamisten kiertoajan pituus on hyvällä tasolla, sillä yrityksen perintä toimii suhteellisen nopeasti. Yhtiön ostovelkojen kiertoaika on puolestaan suhteellisen pitkä verrattuna toimialan mediaaniin. Valiolla kestää melkein puolet kauemmin kuin toimialalla, että se maksaa ostovelkansa. Tämä voi olla merkki heikentyneestä maksuvalmiudesta.

Arlan current ration arvo on ollut vuosina 2011–2013 tyydyttävällä tasolla. Se on kuitenkin noussut hyvälle tasolle viimeisenä tarkastelujakson vuotena. Myös yhtiön quick ration arvo on ollut tyydyttävällä tasolla. Tämä tarkoittaa siis sitä, että yrityksen maksuvalmius on melko hyvällä tasolla.

Arla Oy:n myyntisaamisten kiertoaika on keskimäärin 28 vuorokautta ja ostovelkojen kiertoaika keskimäärin 16 vuorokautta. Toimialan mediaaniin nähden yhtiön myyntisaamisten kiertoaika on melkein samalla tasolla. Yhtiön ostovelat puolestaan kiertävät hieman nopeammin kuin toimialalla yleensä.

8.3 Yritysten vakavaraisuus

Valio Oy:n omavaraisuusaste on keskimäärin 49 prosenttia. Arvo on parempi kuin toimialalla toimivien yritysten arvot yleensä. Yhtiön omavaraisuusaste on myös hyvällä tasolla ohjearvojen mukaan. Yhtiön suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on kasvanut hieman koko tarkastelujakson ajan. Se on kuitenkin säilynyt hyvällä tasolla. Myös yhtiön lainojen hoitokate on hyvällä tasolla ohjearvojen mukaan. Tunnusluvut kertovat siis sen, että Valio on vakavarainen yritys ja sen liiketoiminta rakentuu vakaalle pohjalle.

Arla Oy:n omavaraisuusaste on myös suurempi kuin toimialan mediaani. Vuosina 2011–2013 yhtiön omavaraisuusaste oli tyydyttävällä tasolla. Arvo kuitenkin nousi hyvälle tasolle vuonna 2014. Yhtiön suhteellinen velkaantuneisuusprosenttikin on hyvällä tasolla ja alhaisempi kuin toimialalla toimivien yritysten yleensä. Yhtiön lainojen hoitokate oli vuonna 2012 heikolla tasolla, mutta seuraavina vuosina arvo on noussut hyvälle tasolle. Tunnusluvut kertovat, että Arla Oy on suhteellisen vakavarainen yritys, eikä sillä ole liikaa velkaa.

8.4 Yritysten kasvu

Sekä Valion ja että Arlan liikevaihto on kasvanut vuosina 2012–2013. Arlan liikevaihto on kasvanut enemmän kuin Valion. Kuitenkin vuonna 2014 molempien yritysten liikevaihdon kasvu oli negatiivista. Valion liikevaihdon kasvun negatiivisuus oli vielä suurempaa kuin Arlan. Tämä kertoo meijerialalla vallitsevasta kovasta kilpailusta ja kuluttajien ostokäyttäytymisen muutoksesta.

Molempien yritysten taseiden loppusummat ovat kuitenkin kasvaneet koko tarkastelujakson ajan. Valion taseen loppusumma on ollut keskimäärin miljardin euron luokkaa. Arlan taseen loppusumma on puolestaan keskimäärin 90 miljoonan euron suuruinen, joka sekin on kasvanut vuosina 2011–2014 noin miljoonalla eurolla vuodessa. Molempien yritysten sitoutuneen pääoman määrä on siis kasvanut.

9 Yhteenveto

Opinnäytetyön aiheena oli tehdä kilpailija-analyysi kahdesta suuresta meijerialan yrityksestä Suomessa. Valitut yritykset olivat Valio Oy ja Arla Oy. Työssä tutkittiin ja analysoitiin yritysten kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua vuosien 2011–2014 ajalta. Työn tavoitteena oli analysoida tunnuslukuja neljän vuoden ajalta sekä tehdä johtopäätöksiä yritysten taloudellisesta tilanteesta.

Teoriaosuudessa kerrottiin tilinpäätösanalyysien eri analyysimuodoista: perinteisestä tilinpäätösanalyysistä, tunnuslukuanalyysistä, toimiala-analyysistä ja yritystutkimuksesta. Lisäksi työssä kuvailtiin kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja, joita empiria-osuudessa myöhemmin vertailtiin. Teoriaosuudessa kerrottiin myös kilpailija-analyysistä ja sen apuvälineistä kuten SWOT-analyysistä ja Porterin kilpailija-analyysimallista. Viidennessä luvussa kuvailtiin kilpailija-analyysiin valittuja meijeriyrityksiä: Valio Oy:tä ja Arla Oy:tä. Luvussa kerrottiin muun muassa niiden organisaatorakenteesta, historiasta ja päätuotteista.

Työn tutkimusosuudessa tehtiin tilinpäätösanalyysi valituista meijerialan yrityksistä. Tilinpäätösanalyysissä käytettiin apuna Navita Yritysmalli -ohjelmaa, johon syötettiin yritysten tilinpäätöstiedot vuosilta 2011–2014. Ohjelma laski yrityksille kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja jokaiselle tarkastelujakson vuodelle. Saatuja tunnuslukuja analysoitiin luvussa kuusi. Lisäksi tunnusluvuista tehtiin Excel-ohjelmalla taulukoita, jotta lukujen tulkitseminen olisi helpompaa.

Opinnäytetyön tuloksia voidaan pitää suhteellisen luotettavina, sillä Navita Yritysmalli -ohjelmassa on mahdollista tarkastaa yritysten tuloslaskelman ja taseen syöttötiedot. Syöttötiedot tarkastettiin tilinpäätöstietojen syöttämisen jälkeen, eikä suuria virheitä ilmennyt. Muutamia pieniä virheitä, joista syöttötietojen tarkastus ilmoitti, johtuivat lukujen pyöristämisestä. Tunnuslukujen luotettavuutta lisää myös se, että työssä on käytetty ohjelman valmiiksi laskelmia tunnuslukuja.

Tutkimustulosten mukaan sekä Valio Oy että Arla Oy ovat hyvin vakavaraisia yrityksiä. Kummallakaan yrityksellä ei ole liikaa velkaa tai vierasta pääomaa taseessaan. Yritysten maksuvalmiuskin näyttää olevan melko hyvällä tasolla. Ainoastaan Valion ostovelkojen kiertoajan tunnusluku on hieman arveluttava ja kenties merkki heikkenevästä maksuvalmiudesta. Voi olla myös mahdollista, että Valiolla on tavallista pidempiä ostovelkojen maksuaikoja maksuehdoissaan. Tutkimustulosten mukaan molempien yritysten kannattavuus on kuitenkin kärsinyt viime vuosien aikana. Kuluttajien ostokäyttäytymisen muutos, kauppojen omien maitomerkkien määrän kasvu ja kova kilpailutilanne meijerialalla ovat vaikuttaneet molempien yhtiöiden kannattavuuden heikkenemiseen.

Opinnäytetyön aikataulu on ollut erittäin tiukka. Työ toteutettiin noin kahdessa kuukaudessa. Tämän takia tunnuslukujen analysointi ja johtopäätöksiä tekeminen jäi valmiissa työssä vähäiseksi. Jos opinnäytetyön tekemiseen olisi ollut käytettävissä enemmän aikaa, olisi tunnuslukujen analysointi ja vertailu ollut laajempi. Lisäksi työssä olisi voinut tarkastella useampia kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja, ja niiden taustalla vaikuttavia tekijöitä. Myös yritysten tulevaisuutta olisi voinut pohtia laajemmin, jos aikaa olisi ollut enemmän.

Kuvat

- Kuva 1. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus, 8.
- Kuva 2. Yritysanalyysin kokonaisuus, 10.
- Kuva 3. Yrityksen taloudellisen tilan kokonaisuus, 12.
- Kuva 4. SWOT-analyysi, 23.
- Kuva 5. Kilpailija-analyysin osa-alueet, 24.
- Kuva 6. Liiketulosprosentti, 28.
- Kuva 7. Nettotulosprosentti, 29.
- Kuva 8. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti, 30.
- Kuva 9. Oman pääoman tuotto prosentti, 31.
- Kuva 10. Quick ratio, 31.
- Kuva 11. Current ratio, 32.
- Kuva 12. Myyntisaamisten kiertoaika, 33.
- Kuva 13. Ostovelkojen kiertoaika, 34.
- Kuva 14. Omavaraisuusaste, 35.
- Kuva 15. Suhteellinen velkaantuneisuus, 36.
- Kuva 16. Lainojen hoitokate, 36.
- Kuva 17. Liikevaihdon kasvuprosentti, 37.
- Kuva 18. Taseen loppusumma, 38.

Kaavat

- Kaava 1. Liiketulosprosentti, 13.
- Kaava 2. Nettotulosprosentti, 14.
- Kaava 3. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti, 14.
- Kaava 4. Sijoitettu korollinen vieras pääoma, 15
- Kaava 5. Oman pääoman tuotto prosentti, 15.
- Kaava 6. Quick ratio, 16.
- Kaava 7. Current ratio, 17.
- Kaava 8. Myyntisaamisten kiertoaika, 18.
- Kaava 9. Ostovelkojen kiertoaika, 18.
- Kaava 10. Omavaraisuusaste, 19.
- Kaava 11. Suhteellinen velkaantuneisuus, 20.
- Kaava 12. Lainojen hoitokate, 20.
- Kaava 13. Liikevaihdon kasvuprosentti, 22.

Lähteet

Arla Oy. Tietoa meistä. <http://www.arla.fi/>. Luettu 4.10.2015.

Balance Consulting. Tunnuslukuopas.
<http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/>. Luettu 2.10.2015.

Helsingin Sanomat 2015. <http://www.hs.fi/talous/a1441254652756>. Luettu 29.10.2015.

Kallunki, J-P. & Kytönen, E. 2002. Uusi tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.

Laitinen, E. 2002. Strateginen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.

Maaseudun Tulevaisuus 2013.
<http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/ruoka/valiolle-j%C3%A4ttisakko-markkinaoikeudelta-1.65612>. Luettu 4.10.2015.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.

Pirttilä, A. 2000. Kilpailijaseuranta. Porvoo: WSOY.

Porter, M. 1984. Strategia kilpailutilanteessa. Competitive strategy. Suom. Väisänen, T. Helsinki: Rastor.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita.

Sintonen, H. 2014. Yrityksen talouden analysointi. Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Luentomuistiinpanot.

Suomen Riskienhallintayhdistys. Työvälineet. <http://www.pk-rh.fi/>. Luettu 3.10.2015.

Valio Oy 2015. Yritystieto. <http://www.valio.fi/>. Luettu 4.10.2015.

Valio Oy 2015. Yritystieto. Tilinpäätös ja toimintakertomus. Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2014. <http://www.valio.fi/>. Luettu 18.10.2015.

Yle uutiset 2014.
http://yle.fi/uutiset/markkinaoikeus_langetti_valiolle_jattisakot_maitosodassa__v_alio_kallis_paatos_kuluttajille/7321942. Luettu 4.10.2015.

Yritystutkimus ry. 2005. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudemus.

Arla Oy								
TULOSLASKELMA 1 EUR	2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12		2014/12 12	
Liikevaihto	318 582 925	100,0	343 117 100	100,0	378 848 732	100,0	372 980 281	100,0
Valmisteverastojen muutos (lisäys -, vähennys +)	135 163		2 475 396	0,7	1 584 156	0,4	501 440	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	927 652	0,3	1 201 465	0,4	493 853	0,1	189 269	0,1
Ostot tilikauden aikana / Ainekäyttö	263 970 018	82,9	271 172 282	79,0	280 665 555	74,1	264 914 489	71,0
Varastojen muutos (lisäys -, vähennys +)	231 950	0,1	1 797		85 155		-68 154	
Ulkopuoliset palvelut	4 953 128	1,6	5 479 848	1,6	6 237 256	1,6	6 124 240	1,6
Palkat ja palkkiot	11 951 037	3,8	12 845 163	3,7	12 208 207	3,2	12 888 372	3,5
Eläkekulut	2 113 529	0,7	2 331 473	0,7	2 447 486	0,6	2 468 149	0,7
Muut henkilösivukulut	661 914	0,2	679 730	0,2	497 503	0,1	708 532	0,2
Arvonlennit pysyvien vastaavien hyödykkeistä	4 360 650	1,4	4 355 860	1,3	3 857 496	1,0	3 971 953	1,1
Liiketoiminnan muut kulut	60 334 418	18,9	59 272 724	17,3	67 074 040	17,7	67 779 057	18,2
Liikevoitto	-29 201 230	-9,2	-14 295 708	-4,2	4 685 731	1,2	13 881 472	3,7
Muut korko- ja rahoitustuotot saman konsernin yrityksissä	848 718	0,3	780 003	0,2	1 141 866	0,3	1 132 200	0,3
Muut korko- ja rahoitustuotot	33 636		108 683		73 443		86 243	
Korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityk...	193 627	0,1	372 293	0,1	231 505	0,1	165 734	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	152 206		5 062 358	1,5	342 040	0,1	2 441 927	0,7
Rahoituserät yhteensä	-536 521	-0,2	4 545 965	1,3	-641 764	-0,2	1 389 218	0,4
Tulos rahoituserien jälkeen	-28 664 709	-9,0	-18 841 673	-5,5	5 327 495	1,4	12 492 254	3,3
Satunnaiset tuotot			140 000				140 000	
Tulos satunnaiserien jälkeen	-28 664 709	-9,0	-18 701 673	-5,5	5 327 495	1,4	12 632 254	3,4
Poistoeron muutos	4 050 293	1,3	3 531 290	1,0	3 675 543	1,0	3 855 751	1,0
Tilikauden voitto	-24 614 416	-7,7	-15 170 383	-4,4	9 003 038	2,4	16 488 005	4,4
Liikevaihdon kasvu-%			7,7		10,4		-1,5	
Liikevaihdon kasvu keskimäärin-%			7,7		9,0		5,4	
Käyttökate-%	-7,8		-2,9		2,3		4,8	
Liikevoitto-%	-9,2		-4,2		1,2		3,7	
Sijoitetun pääoman tuotto-%			-45,6		21,3		41,2	
Oman pääoman tuotto-%			-64,1		19,2		34,1	

Arla Oy								
TASE VASTAAVAA 1 EUR	2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12		2014/12 12	
Pysyvät vastaavat								
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	743 474	0,8	351 902	0,4	95 639	0,1	241 722	0,2
Liikearvo	245 928	0,3						
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	989 402	1,1	351 902	0,4	95 639	0,1	241 722	0,2
Aineelliset hyödykkeet								
Maa- ja vesialueet	3 769							
Rakennukset ja rakennelmat	648 497	0,7	589 023	0,6	555 622	0,6	597 247	0,6
Koneet ja kalusto	25 042 218	27,3	22 769 748	24,5	21 224 811	22,7	21 445 521	22,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	992 320	1,1	904 777	1,0	3 362 605	3,6	1 839 419	1,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 686 804	29,1	24 263 548	26,1	25 143 038	26,8	23 882 187	24,6
Sijoitukset								
Osuudet saman konsernin yrityksissä	17 352 225	18,9	14 840 085	16,0	14 840 085	15,8	14 836 731	15,3
Muut osakkeet ja osuudet	1 019 150	1,1	1 109 110	1,2	1 019 137	1,1	389 097	0,4
Sijoitukset yhteensä	18 371 375	20,1	15 949 195	17,2	15 859 222	16,9	15 225 828	15,7
Pysyvät vastaavat yhteensä	46 047 581	50,3	40 564 645	43,6	41 097 899	43,9	39 349 737	40,5
Vaihtuvat vastaavat								
Vaihto-omaisuus								
Aineet ja tarvikkeet	4 646 526	5,1	4 648 323	5,0	4 562 696	4,9	4 630 850	4,8
Keskeneräiset tuotteet	6 742 419	7,4						
Valmiit tuotteet/tavarat			8 767 565	9,4	7 279 973	7,8	6 548 987	6,7
Ennakkomaksut			450 250	0,5	353 686	0,4	583 233	0,6
Vaihto-omaisuus yhteensä	11 388 945	12,4	13 866 138	14,9	12 196 355	13,0	11 763 070	12,1
Pitkäaikaiset saamiset								
Lainasaamiset	63 472	0,1	63 472	0,1				
Muut saamiset			209 008	0,2	209 008	0,2		
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä			250 000	0,3	250 000	0,3	250 000	0,3
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	63 472	0,1	522 480	0,6	459 008	0,5	250 000	0,3
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	27 171 208	29,7	28 819 691	31,0	26 808 728	28,6	27 831 660	28,6
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	1 179 090	1,3	2 617 352	2,8	773 071	0,8	942 252	1,0
Lainasaamiset	279 200	0,3	349 650	0,4	353 350	0,4	265 707	0,3
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			50 000	0,1	50 000	0,1	50 000	0,1
Muut saamiset	102 316	0,1	169 154	0,2	114 465	0,1	150 176	0,2
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä							140 000	0,1
Sirtosaamiset	987 900	1,1	2 310 782	2,5	736 700	0,8	3 571 291	3,7
Sirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä	4 322 026	4,7	3 603 660	3,9	10 986 823	11,7	12 820 108	13,2
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	34 041 740	37,2	37 920 289	40,8	39 823 137	42,5	45 771 194	47,1
Rahoitusarvopaperit								
Rahat ja pankkisaamiset	67 803	0,1	70 233	0,1	77 264	0,1	77 091	0,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	45 561 960	49,7	52 379 140	56,4	52 555 764	56,1	57 861 355	59,5
Vastaavaa yhteensä	91 609 541	100,0	92 943 785	100,0	93 653 663	100,0	97 211 092	100,0

Aria Oy								
TASE VASTATTAVAA 1 EUR	2011/12		2012/12		2013/12		2014/12	
	12		12		12		12	
Oma pääoma								
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	12 000 000	13,1	12 000 000	12,9	12 000 000	12,8	12 000 000	12,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	43 601 055	47,6	53 601 055	57,7	53 601 055	57,2	53 601 055	55,1
Edellisten tilikausien voitto	-8 741 693	-9,5	-33 356 111	-35,9	-48 526 492	-51,8	-39 523 453	-40,7
Tilikauden voitto	-24 614 417	-26,9	-15 170 382	-16,3	9 003 039	9,6	16 488 006	17,0
Oma pääoma yhteensä	22 244 945	24,3	17 074 562	18,4	26 077 602	27,8	42 565 608	43,8
Tilinpäätössiirtojen kertymä								
Kertynyt poistoero	11 488 457	12,5	7 957 167	8,6	4 281 624	4,6	425 873	0,4
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	11 488 457	12,5	7 957 167	8,6	4 281 624	4,6	425 873	0,4
Pakolliset varaukset								
Vieras pääoma								
Pitkäaikainen vieras pääoma								
Lyhytaikainen vieras pääoma								
Ostovelat	7 092 007	7,7	13 228 507	14,2	15 801 520	16,9	13 772 447	14,2
Ostovelat saman konsernin yrityksille	15 172 924	16,6	8 361 007	9,0	13 644 153	14,6	12 371 341	12,7
Muut velat	1 572 413	1,7	848 992	0,9	2 394 878	2,6	3 734 244	3,8
Muut velat saman konsernin yrityksille	9 876 800	10,8	18 852 402	20,3	7 339 857	7,8	4 809 106	4,9
Siirtovelat	11 349 120	12,4	19 839 333	21,3	19 575 201	20,9	15 815 519	16,3
Siirtovelat saman konsernin yrityksille	12 812 876	14,0	6 781 814	7,3	4 538 829	4,8	3 716 953	3,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	57 876 140	63,2	67 912 055	73,1	63 294 438	67,6	54 219 610	55,8
Vieras pääoma yhteensä	57 876 140	63,2	67 912 055	73,1	63 294 438	67,6	54 219 610	55,8
Vastattavaa yhteensä	91 609 542	100,0	92 943 784	100,0	93 653 664	100,0	97 211 091	100,0
Quick ratio	0,6		0,6		0,6		0,8	
Current ratio	0,8		0,8		0,8		1,1	
Nettovelkaantumisaste	-0,2		-0,3		-0,3		-0,2	
Omavaraisuus-%	36,8		26,9		32,4		44,2	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	18,2		19,8		16,7		14,5	

Aria Oy				
TUNNUSLUKUYHTEENVETO 1 EUR	2011/12 12	2012/12 12	2013/12 12	2014/12 12
Toiminnan laajuus				
Liikevaihto (12 kk)	318 582 925	343 117 100	378 848 732	372 980 281
Liikevaihdon kasvu-%		7,7	10,4	-1,5
Kokonaisvelat	57 876 140	67 912 055	63 294 438	54 219 610
Lyhytaikaiset velat	57 876 140	67 912 055	63 294 438	54 219 610
Oma pääoma	22 244 945	17 074 562	26 077 602	42 565 608
Sijoitettu pääoma	33 733 402	25 031 729	30 359 226	42 991 481
Nettokäyttöpääoma	-12 314 180	-15 532 915	-10 738 674	3 641 745
Taseen loppusumma	91 609 542	92 943 784	93 653 664	97 211 091
Nettoinvestoinnit		-1 127 076	4 390 750	2 223 791
Tulos ja kannattavuus				
Käyttökate	-24 840 580	-9 939 848	8 543 227	17 853 425
Rahoitustulos	-24 304 059	-14 485 813	9 184 991	16 464 207
Nettotulos	-28 664 709	-18 841 673	5 327 495	12 492 254
Käyttökate-%	-7,8	-2,9	2,3	4,8
Liikevoitto-%	-9,2	-4,2	1,2	3,7
Rahoitustulos-%	-7,6	-4,2	2,4	4,4
Nettotulos-%	-9,0	-5,5	1,4	3,3
Oman pääoman tuotto-%		-64,1	19,2	34,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%		-45,6	21,3	41,2
ROI-%		-14,4	6,3	16,0
Pääoman kiertonopeus		3,7	4,1	3,9
Voitto-%	-8,9	-3,9	1,6	4,1
Rahoitus				
Quick ratio	0,6	0,6	0,6	0,8
Current ratio	0,8	0,8	0,8	1,1
Myyntisaamisten kierto (vrk)	30,7	30,2	25,5	26,9
Ostovelkojen kierto (vrk)	9,5	17,2	19,8	18,3
Omavaraisuus-%	36,8	26,9	32,4	44,2
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	18,2	19,8	16,7	14,5
Z-luku	-4,9	-5,1	-3,2	-2,0
Lainojen hoitokate		-1,6	17,0	7,4
Rahoitusjäämä / kausi		-10 000 002		-3
Kumulatiivinen rahoitusjäämä		-10 000 002	-10 000 002	-10 000 005
Muut tunnusluvut				
Jalostusarvo	-10 114 100	5 916 518	23 696 423	33 918 478
Jalostusarvo / henkilöstökulut	-0,7	0,4	1,6	2,1
Nettorahoituskulut-%	-0,2	1,3	-0,2	0,4

Valio Oy								
TULOSLASKELMA 1 EUR	2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12		2014/12 12	
Liikevaihto	1 682 383 524	100,0	1 749 166 647	100,0	1 777 886 090	100,0	1 714 012 908	100,0
Valmisteverastojen muutos (lisäys -, vähennys +)	-7 578 183	-0,5	-2 787 996	-0,2	1 920 469	0,1	-6 181 740	-0,4
Valmistus omaan käyttöön	874 259	0,1	1 116 008	0,1	1 068 535	0,1	1 177 226	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	33 736 872	2,0	35 777 054	2,0	35 216 909	2,0	38 041 265	2,2
Ostot tilikauden aikana / Ainekäyttö	1 076 927 310	64,0	1 123 734 378	64,2	1 133 992 947	63,8	1 100 841 434	64,2
Varastojen muutos (lisäys -, vähennys +)	-2 247 552	-0,1	-2 666 632	-0,2	-3 697 467	-0,2	114 780	
Ulkopuoliset palvelut	20 371 802	1,2	20 085 404	1,1	19 055 069	1,1	19 762 295	1,2
Palkat ja palkkiot	161 204 784	9,6	168 608 469	9,6	174 154 003	9,8	177 979 984	10,4
Eläkekulut	26 187 465	1,6	17 393 734	1,0	10 064 201	0,6	9 894 903	0,6
Muut henkilösivukulut	11 000 465	0,7	10 498 920	0,6	10 831 144	0,6	9 551 498	0,6
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	62 283 253	3,7	64 051 316	3,7	66 422 378	3,7	72 620 570	4,2
Liiketoiminnan muut kulut	299 979 274	17,8	326 562 088	18,7	329 461 888	18,5	331 724 949	19,4
Liikevoitto	68 866 037	4,1	60 580 028	3,5	71 966 902	4,0	36 922 726	2,2
Tuotot osuuksista konserniyrityksissä							992 217	0,1
Muut korko- ja rahoitustuotot saman konsernin yrityksissä	203 200		114 749		66 673		67 280	
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 125 230	0,2	2 416 173	0,1	1 948 584	0,1	3 030 252	0,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityksissä	110 850		64 416		22 221		13 118	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	8 704 576	0,5	10 858 882	0,6	10 302 780	0,6	10 039 105	0,6
Rahotuserät yhteensä	5 486 996	0,3	8 392 376	0,5	8 309 744	0,5	5 962 474	0,3
Tulos rahoituserien jälkeen	63 379 041	3,8	52 187 652	3,0	63 657 158	3,6	30 960 252	1,8
Satunnaiset kulut	250 000						70 100 000	4,1
Tulos satunnaiserien jälkeen	63 129 041	3,8	52 187 652	3,0	63 657 158	3,6	-39 139 748	-2,3
Poistoeron muutos	10 818 354	0,6	2 495 157	0,1	-3 699 143	-0,2	-27 103 307	-1,6
Tuloverot	18 444 235	1,1	15 262 779	0,9	14 674 322	0,8	851 125	
Tilikauden voitto	55 503 160	3,3	39 420 030	2,3	45 283 693	2,5	-67 094 180	-3,9
Liikevaihdon kasvu-%			4,0		1,6		-3,6	
Liikevaihdon kasvu keskimäärin-%			4,0		2,8		0,6	
Käyttökate-%	7,8		7,1		7,8		6,4	
Liikevoitto-%	4,1		3,5		4,0		2,2	
Sijoitetun pääoman tuotto-%			8,9		9,3		4,7	
Oman pääoman tuotto-%			6,9		8,6		5,3	

Valio Oy								
TASE VASTAAVAA 1 EUR	2011/12		2012/12		2013/12		2014/12	
	12		12		12		12	
Pysyvät vastaavat								
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	3 709 521	0,4	4 788 183	0,4	5 149 378	0,4	6 183 873	0,5
Muut pitkävaikutteiset menot	12 894 117	1,3	13 046 200	1,2	16 459 918	1,4	18 533 277	1,5
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	16 603 638	1,7	17 834 383	1,6	21 609 296	1,8	24 717 150	2,0
Aineelliset hyödykkeet								
Maa- ja vesialueet	17 179 363	1,7	17 230 950	1,6	17 414 256	1,5	21 412 679	1,7
Rakennukset ja rakennelmat	145 536 842	14,7	166 289 261	15,2	171 732 352	14,5	227 948 803	18,4
Koneet ja kalusto	198 626 729	20,0	200 770 149	18,3	195 509 859	16,5	227 578 423	18,4
Muut aineelliset hyödykkeet	106 760		106 760		106 760		158 760	
Ennakkomaksut ja kesteneräiset hankinnat	42 333 807	4,3	49 958 156	4,6	90 909 593	7,7	72 626 083	5,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	403 783 501	40,7	434 355 276	39,7	475 672 820	40,1	549 722 748	44,3
Sijoitukset								
Osuudet saman konsernin yrityksissä	120 043 733	12,1	115 224 733	10,5	115 224 733	9,7	114 931 083	9,3
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	598 866	0,1	598 866	0,1	598 866	0,1	598 866	
Muut osakkeet ja osuudet	2 878 410	0,3	3 247 903	0,3	3 495 923	0,3	4 378 533	0,4
Sijoitukset yhteensä	123 521 009	12,5	119 071 502	10,9	119 319 522	10,1	119 906 482	9,7
Pysyvät vastaavat yhteensä	543 908 148	54,9	571 261 161	52,2	616 601 638	51,9	694 346 380	56,0
Vaihtuvat vastaavat								
Vaihto-omaisuus								
Aineet ja tarvikkeet	27 117 862	2,7	29 705 273	2,7	33 232 944	2,8	33 004 689	2,7
Keskeneräiset tuotteet	19 652 586	2,0	23 623 074	2,2	14 575 764	1,2	17 929 949	1,4
Valmiit tuotteet/tavarat	80 137 916	8,1	78 955 424	7,2	86 082 265	7,3	88 909 820	7,2
Muu vaihto-omaisuus	768 720	0,1	847 941	0,1	1 017 738	0,1	1 131 213	0,1
Ennakkomaksut							151 191	
Vaihto-omaisuus yhteensä	127 677 084	12,9	133 131 712	12,2	134 908 711	11,4	141 126 862	11,4
Pitkäaikaiset saamiset								
Lainasaamiset			19 705		19 705			
Muut saamiset			4 200		11 900		11 900	
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä					900		1 200	
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä			23 905		32 505		13 100	
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	84 802 737	8,6	87 955 355	8,0	92 928 704	7,8	100 563 372	8,1
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	69 207 900	7,0	57 814 500	5,3	55 303 000	4,7	25 042 000	2,0
Laskennallinen verosaaminen	182 009		462 016		169 512		1 578 617	0,1
Lainasaamiset	19 705							
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	3 000 000	0,3	3 000 000	0,3	3 000 000	0,3	5 000 000	0,4
Muut saamiset	10 776 877	1,1	10 772 231	1,0	13 784 452	1,2	6 106 390	0,5
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	567 000	0,1	666 000	0,1	311 000		306 000	
Sirtosaamiset	5 148 300	0,5	20 926 409	1,9	28 821 259	2,4	31 177 504	2,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	173 702 528	17,5	181 596 511	16,6	194 317 927	16,4	169 771 883	13,7
Rahotusarvopaperit								
Muut arvopaperit	18 454 787	1,9	35 974 812	3,3	25 473 492	2,1	35 480 829	2,9
Rahotusarvopaperit yhteensä	18 454 787	1,9	35 974 812	3,3	25 473 492	2,1	35 480 829	2,9
Rahat ja pankkisaamiset	127 467 513	12,9	172 792 494	15,8	215 778 888	18,2	198 937 545	16,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	447 301 912	45,1	523 519 434	47,8	570 511 523	48,1	545 330 219	44,0
Vastaavaa yhteensä	991 210 060	100,0	1 094 780 595	100,0	1 187 113 161	100,0	1 239 676 599	100,0

Valo Oy								
TASE VASTATTAVAA 1 EUR	2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12		2014/12 12	
Oma pääoma								
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	166 127 400	16,8	166 127 400	15,2	166 127 400	14,0	166 127 400	13,4
Vararahasto	5 984 102	0,6	5 984 102	0,5	5 984 102	0,5	5 984 102	0,5
Edellisten tilikaudien voitto	176 331 621	17,8	224 359 049	20,5	257 133 984	21,7	296 603 217	23,9
Tilikauden voitto	55 503 161	5,6	39 420 030	3,6	45 283 692	3,8	-67 094 180	-5,4
Oma pääoma yhteensä	403 946 284	40,8	435 890 581	39,8	474 529 178	40,0	401 620 539	32,4
Tilinpäätössirtojen kertymä								
Kertynyt poistoero	115 464 535	11,6	112 969 379	10,3	116 668 522	9,8	143 771 829	11,6
Tilinpäätössirtojen kertymä yhteensä	115 464 535	11,6	112 969 379	10,3	116 668 522	9,8	143 771 829	11,6
Pakolliset varaukset								
Muut pakolliset varaukset	742 894	0,1	1 885 780	0,2	847 559	0,1	77 883 084	6,3
Pakolliset varaukset yhteensä	742 894	0,1	1 885 780	0,2	847 559	0,1	77 883 084	6,3
Vieras pääoma								
Pitkäaikainen vieras pääoma								
Lainat rahoituslaitoksilta	52 490 542	5,3	138 629 950	12,7	171 832 142	14,5	261 636 999	21,1
Muut velat	69 736 813	7,0	65 921 705	6,0	46 800 798	3,9	78 845 927	6,4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	122 227 355	12,3	204 551 655	18,7	218 632 940	18,4	340 482 926	27,5
Lyhytaikainen vieras pääoma								
Lainat rahoituslaitoksilta	11 000 000	1,1	16 000 000	1,5	16 800 000	1,4	25 200 000	2,0
Ostovelat	172 402 913	17,4	179 880 782	16,4	194 616 668	16,4	130 486 481	10,5
Ostovelat saman konsernin yrityksille	317 000		974 000	0,1	49 300		38 000	
Ostovelat omistusyhteisyrityksille	187 777		163 991		223 793		98 119	
Muut velat	66 197 409	6,7	65 877 411	6,0	96 476 363	8,1	54 180 816	4,4
Muut velat saman konsernin yrityksille	33 909 000	3,4	24 484 000	2,2	16 766 000	1,4	21 602 000	1,7
Siirtovelat	64 805 903	6,5	52 123 536	4,8	51 500 104	4,3	44 311 973	3,6
Siirtovelat saman konsernin yrityksille	9 000				2 000			
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	348 829 002	35,2	339 483 720	31,0	376 434 228	31,7	275 917 389	22,3
Vieras pääoma yhteensä	471 056 357	47,5	544 035 375	49,7	595 067 168	50,1	616 400 315	49,7
Vastattavaa yhteensä	991 210 070	100,0	1 094 781 115	100,0	1 187 112 427	100,0	1 239 675 767	100,0
Quick ratio	0,9		1,1		1,2		1,5	
Current ratio	1,3		1,5		1,5		2,0	
Velkaantumisaste	0,3		0,4		0,4		0,7	
Nettovelkaantumisaste	-2,4		2,1		-1,0		24,1	
Omavaraisuus-%	52,4		50,1		49,8		44,0	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	28,0		31,2		33,5		40,5	

Velo Oy				
TUNNUSLUKUYHTEENVETO 1 EUR	2011/12 12	2012/12 12	2013/12 12	2014/12 12
Toiminnan laajuus				
Liikevaihto (12 kk)	1 682 383 524	1 749 166 647	1 777 886 090	1 714 012 908
Liikevaihdon kasvu-%		4,0	1,6	-3,6
Kokonaisvelat	471 799 251	545 921 155	595 914 727	694 283 399
Lyhytaikaiset velat	348 829 002	339 483 720	376 434 228	275 917 389
Oma pääoma	403 946 284	435 890 581	474 529 178	401 620 539
Sijoitettu pääoma	652 638 174	769 411 615	826 630 640	911 075 294
Nettokäyttöpääoma	98 472 910	184 035 714	194 077 295	269 412 830
Taseen loppusumma	991 210 070	1 094 781 115	1 187 112 427	1 239 675 767
Nettoinvestoinnit		91 404 329	111 762 855	150 365 312
Tulos ja kannattavuus				
Käyttökate	131 149 290	124 631 344	138 389 280	109 543 296
Rahotustulos	107 218 059	100 976 189	115 405 214	102 729 697
Nettotulos	44 934 806	36 924 873	48 982 636	30 109 127
Käyttökate-%	7,8	7,1	7,8	6,4
Liikevoitto-%	4,1	3,5	4,0	2,2
Rahotustulos-%	6,4	5,8	6,5	6,0
Nettotulos-%	2,7	2,1	2,8	1,8
Oman pääoman tuotto-%		6,9	8,6	5,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%		8,9	9,3	4,7
ROI-%		6,1	6,5	-2,4
Pääoman kiertonopeus		1,7	1,6	1,4
Votto-%	4,3	3,6	4,2	-1,7
Rahotus				
Quick ratio	0,9	1,1	1,2	1,5
Current ratio	1,3	1,5	1,5	2,0
Myyntisaamisten kiertäminen (vrk)	18,1	18,1	18,8	21,1
Ostovelkojen kiertäminen (vrk)	56,6	56,6	60,8	41,9
Veikaantumisaste	0,3	0,4	0,4	0,7
Omavaraisuus-%	52,4	50,1	49,8	44,0
Suhteellinen veikaantuneisuus-%	28,0	31,2	33,5	40,5
Z-luku	-1,8	-1,9	-1,8	-2,4
Lainojen hoitokate		10,2	12,2	4,2
Rahotusjäämä / kausi		7 476 242	6 643 842	5 814 361
Kumulatiivinen rahoitusjäämä		7 476 242	14 120 084	19 934 445
Muut tunnusluvut				
Jalostusarvo	329 542 004	321 132 467	333 438 628	306 969 681
Jalostusarvo / henkilöstökulut	1,7	1,6	1,7	1,6
Nettorahoituskulut-%	0,3	0,5	0,5	0,3